THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE *published by*
THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Subscription communications should be addressed to J. H. Vander Vennen, 1061 Dunham St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:
H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF
G. VAN BEEK

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Michigan

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Vol. III, No. 17 JUNE 1, 1927 Subscription Price, $2.50

MEDITATIE

DE GEEST DES ZOONS

> En overmits gij kinderen zijt, zoo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uwe harten, die roept: Abba, Vader!
> —Gal. 4:6.

Van de kribbe naar het kruis.

Van 't bange vloekhout naar 't opene graf van den Overwinnaar over dood en graf en hel.

Van 't verzwolgen graf, over den berg der olijven, met de wachtende kerke naar 't blijde feest der eerstelingen, waar de belofte des Troosters in eeuwige vervulling gaat!

Hoe vol van wondere mysteriën is de historie, waardoor de God onzer volkomene zaligheid den raad Zijns welbehagens met betrekking tot hen, die Hij van voor de grondlegging der wereld heeft gekend in liefde, uitvoert! En hoe snel volgen, in de volheid des tijds, die wonderen van Gods heil elkander op!

In Bethlehems stal ligt God in het vleesch, de Eengeboren, de Zoon, die van eeuwigheid tot eeuwigheid gegenereerd is door den Vader, door God gezonden en ook geworden uit een vrouw; de Heer van alles en aller schepselen Koning en Wetgever en Rechter, thans geworden onder de wet; de Eeuwige wordt in den tijd geboren; de Oneindige ligt in doeken ingezwachteld, de Onveranderlijke is geopenbaard als een zich ontwikkeld kindeke. Gods Zoon uit Maria! Daar hebt ge 't centrum van alle heil, 't middenpunt van Gods wondere raadsontplooiïng. In Hem zijn goddelijk en menschelijk leven, het hemelsche en het aardsche, het tijdelijke en het eeuwige, het eindige en het oneindige, zonder ooit zich in elkander te verliezen, op het innigst met elkander vereenigd en op het liefelijkst saamgestrengeld; ze zijn onscheidbaar verbonden in den éénen Persoon des Zoons, die eeuwiglijk als Zoon het goddelijk leven heeft, goddelijk denkt en wil en begeert en lieft en thans ook, als de Zoon uit Maria, één met den Vader, het menschelijke leven ingaat, als 't heilig kind Jezus, de Knecht des Heeren bij uitnemendheid....

Dan, op Golgotha's schedelkruin hangt de Zoon aan het schandhout, wordt de Geliefde verbrijzeld, de Onzondige tot zonde gemaakt, Gods Zoon van God verlaten ook tot in de diepste versmaadheid en angst der hel. Zooals de vleeschwording des Woords het centrum is, zoo is het bange vloekhout de grondslag voor alle heil, dat naar het eeuwige welbehagen Gods ons uit de wondere vereeniging van God en mensch in Christus ooit kan toevloeien. Daar aan het bloedige kruis, hangt onze zonde en onze ellende, daar wordt onze smart en daar wordt onze pijn geleden, daar wordt onze strijd doorworsteld, onze straf gedragen, onze schuld verzwolgen in 't hartebloed van Hem, die ons lief heeft gehad tot den dood. Daar hangt het wonder van Gods eeuwige liefde. Daar wordt het wondere mysterie der verzoening voor ons oog ten toon gesteld....

Nog enkele uren en de Zoon uit Maria's schoot verrijst uit 't kille en donkere en alles verzwelgende graf, niet meer in de gelijkheid des zondigen vleesches en in zwakheid en oneer van sterfelijke natuur, maar in nooit gekende, in nimmer aanschouwde heerlijkheid, met een glans van hemelsche majesteit en schoonheid, met eene openbaring van eeuwige kracht, als de eerste Adam nimmer kende, noch ooit gekend zou hebben; in onverderfelijkheid en onsterfelijkheid, om nimmer dat graf weer in te dalen, maar om van heerlijkheid tot heerlijkheid voort te varen, overwinnende en opdat Hij overwinne. 't Verslonden graf van den Heer der heerlijkheid is de grond onzer hope, de zekerheid onzer aanneming, de belofte onzer eindelijke overwinning....

Ettelijke weken nog van wondere openbaring van den Opgestanen Held, die dood en graf verslond ter overwinning, en de overwinning wordt voltooid. De wolken scheiden vaneen, de hemelen splijten, om Hem te ontvangen, die vol eer, den kerker als Zijn buit meevoerende, opvaart tot Zijnen Vader en tot onzen Vader, in de hoogste hemelen. Daar wordt Hij verhoogd, als 't Hoofd der Zijnen, als Koning aller schepselen; daar wordt Hij groot gemaakt, met een naam boven allen naam, om aan 's Vaders rechterhand te regeeren, Zijn koninkrijk te voltooien, Zijn volk te verlossen en te volmaken, Zijn vijanden onder Zijne voeten te verbrijzelen en straks alle dingen nieuw te maken....

En als dan, na de hemelvaart, de mate van tien, door dag op dag, is volgemaakt, dan viert eene wachtende schare het feest der eerstelingen; dan zendt God den Geest Zijns Zoons uit in onze harten; dan roept met en door en in dien Geest des Zoons een gansche menigte van vrijgemaakte kinderen: Abba, Vader!

Wonder op wonder; roem der dagen!
Diepte des rijkdoms, groote God!
Jubel der vrijmaking!
Abba, Abba Vader!

De Geest des Zoons!
Uitgezonden in onze harten door den Vader!

Op den blijden Pinksterdag vervult de Heiland Zijne belofte, laat Hij de Zijnen geene weezen op aarde, maar keert Hij in den Trooster tot hen weder, om in hen te zijn, om met hen te wonen, om eeuwiglijk bij hen te blijven.

Want deze Geest, zooals Hij op dien dag der eerstelingen werd uitgezonden in de harten der kinderen, is wel de Geest van God, zooals Hij in de heilige familie der Goddelijke Drieëenheid als Derde Persoon bestaat en leeft; maar Hij is ook de Trooster, de Geest van Christus, aan Hem, als het Hoofd Zijner gemeente bij Zijne verhooging geschonken, en door Hem uitgestort in de harten der Zijnen, Hem van den Vader gegeven en door Hem met Zijn eigen hartebloed gekocht....

God is één en drie; drie in één; de eeuwig-volmaakte God des verbonds. Hij is de Vader, uit Wien alle dingen zijn; Hij is de Zoon, door Wien alle dingen zijn; Hij is de Geest, in Wien alle dingen zijn. De Vader leeft het eeuwig-goddelijke verbondsleven als Vader en genereert het uitgedrukte beeld van Zijne zelfstandigheid van eeuwigheid tot eeuwigheid in den Zoon, de oneindig-volmaakte weerspiegeling van alle goddelijke volkomenheden. De Zoon leeft hetzelfde eeuwig-volkomene leven des goddelijken verbonds als Zoon, gegenereerd door den Vader, uit Hem eeuwiglijk het leven ontvangend, één met Hem in wezen, in denken en willen, in macht en heerlijkheid en majesteit, in leven en liefde. De Geest deelt in dat eeuwige, goddelijke vriendschapsleven als Geest, uitgaande van den Vader en den Zoon, onderzoekend de diepten Gods, ook in het goddelijk Wezen getuigend als de Geest der waarheid. In dien Geest ontmoeten Vader en Zoon elkander en leven de Drie Personen des goddelijken verbonds een eeuwig liefde- en vriendschapsleven. In dien Geest kent en mint ook de Zoon den Vader, en, Zich eeuwiglijk met het aangezicht naar den Vader keerend, gaat de Zoon naar Hem uit, en leeft Hij het volmaakte vriendschapsleven als Zoon....

In dien Geest roept de Zoon eeuwiglijk, met goddelijk volmaakt roepen: Abba Vader!....

Dien Geest des Zoons heeft God uitgezonden in onze harten!

Doch dan door den Immanuel, het vleeschgeworden Woord, als Geest van Christus, van 't heilig kind Jezus, thans verhoogd aan de rechterhand des Vaders.

Kerstfeest en Pinksteren mogen nimmer gescheiden!

Wat op Pinksteren geschiedde loopt niet eenvoudig parallel met de heugelijke gebeurtenis van den Kerstnacht. God zond niet in de volheid des tijds Zijn Zoon in het vleesch, om daarnaast op het feest der eerstelingen den Geest Zijns Zoons uit te zenden in onze harten.

Doch, door het lijden des Zoons, over Zijn kruis en door het graf, met de opstanding en de opvaart naar den Hooge en het verhoogd worden aan 's Vaders rechterhand, moeten vleeschwording en uitstorting des Geestes aan elkander verbonden. De Zoon in het vleesch vernedert zich en stort in Zijn vernedering het hartebloed, waarmee Hij al de volheid des heils voor Zijne broederen verwerft. Uit de diepte der ellende en des doods wordt Hij door den Vader opgetrokken en met hemelsche heerlijkheid en majesteit bekleed en als Hoofd der Zijnen verhoogd. Dan ontvangt ook de Heiland, als het Hoofd van al Zijne broederen, de belofte des Heiligen Geestes, opdat Hij door dien Geest des Zoons, Hem ook naar Zijn menschelijke natuur vervullende, zou wonen in de harten der broederen, de kinderen Hem van den Vader gegeven....

God heeft Zijn Zoon uitgezonden, niet buiten, maar dóór den Immanuel, den Middelaar Gods en der menschen. En uit Christus als het Hoofd, woont nu ook de Geest des Zoons, die eeuwiglijk roept: Abba, Vader, in onze harten! Naar het woord des Heilands zelf: Gij in Mij en Ik in hen....

Binnen het goddelijk leven der Drieëenheid roept deze Geest eeuwiglijk: Abba, Vader!

In het hart des Middelaars, roept deze zelfde Geest: Abba, Vader!

En in de harten van duizenden en nogmaals duizenden vindt thans dat goddelijk roepen van dien Geest des Zoons weerklank:

Abba, lieve Vader!

De Geest des Zoons!
Uitgezonden in onze harten!

In onze harten, waaruit de uitgangen des levens zijn, waar denken en willen, verlangen en begeeren en de diepste raadslagen en overleggingen des verstands en des willens, alle hun geestelijk centrum hebben, van waaruit ze geestelijke richting ontvangen, — in die harten heeft God den Geest Zijns Zoons gezonden....

Opdat die Geest, die altijd Abba Vader! roept, in die harten zou wonen, die harten en alle hunne uitgangen zou beheerschen, zou vervullen met de liefde Gods, met het leven der vriendschap Gods, ons zou doen deelen, met vruchten van ootmoed, liefde, geloof, vertrouwen, kinderlijke overgave en toewijding in dat goddelijk familieleven; en ons zou leeren roepen, in nooit gekende zaligheid: Abba, Vader!....

En dit alles, *overmits* wij kinderen waren!

Wij *waren* reeds kinderen!

En bij dat kind-zijn behoorde de Geest des Zoons, de Geest der aanneming tot kinderen de Geest, die de kinderen kan leeren roepen: Abba, Vader!

Wonder-heerlijke gedachte!

Wij waren kinderen; daarom worden wij kinderen!

Wij waren kinderen; daarom ontvangen wij den kinder-Geest!

Wij waren kinderen; daarom schept onze Vader die in de hemelen is er goddelijk behagen in, om die kinderen te leeren roepen: Abba,Vader! En in dien éénen uitroep storten ze dan voor den Vader uit wat van kinderleven en kinderliefde, van kindervertrouwen en kinder-gehoorzaamheid, van kinder-verlangen en kinder-gemeenschap in hun harte leeft en werkt!

Wij waren kinderen .... niet van nature!

Neen, van nature waren wij kinderen des toorns gelijk ook de anderen, dood door de zonden en misdaden, onder de macht van den geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, schuldig en verloren, zonder kinderrechten en zonder kinderliefde, hatelijk zijnde en elkander hatende. Maar God die rijk is in barmhartigheid heeft ons, in vrije gunst, wij weten niet hoe en wij verstaan niet waarom, liefgehad van voor de grondlegging der wereld. En in die groote liefde heeft Hij, eer de grondvesten der aarde gelegd werden, gewild, om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden, tot de hoogste, tot de hemelsche heerlijkheid, door Zijnen Zoon, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen. In die eeuwige, goddelijke liefde heeft Hij ons aanschouwd in den Geliefde, en heeft ons tot Zijne kinderen aangenomen. In die eeuwige liefde bleef Hij getrouw, ook toen wij dood lagen in de misdaden en zonden. Wij *waren* kinderen, ook toen wij van nature kinderen des toorns waren, krachtens Zijn eeuwig-vrijmachtige aanneming. En omdat Hij ons liefhad en wij Zijne kinderen waren, daarom heeft Hij Zijn Zoon gezonden, geworden uit eene vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij die kinderen verlossen zou en zou leiden naar de eeuwige heerlijkheid des hemels. Omdat wij kinderen waren, daarom heeft Hij dien Zoon doen ingaan in de diepte van Zijn allerbangste lijden, en Hem daaruit niet verlost, ook niet toen Hij tot Hem riep en schreeuwde uit Gethsemané's stof; en door dat bloed en die tranen van Zijn Zoon de eeuwige aanneming verwerkelijkt en voor ons kinderrechten verworven, naar Zijn welbehagen ....

Zoo waren wij kinderen!

Kinderen, niet door de werken, maar door goddelijke genade!

Alleen door de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog.

Daarom, daarom alleen, heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in onze harten. Die Geest roept, roept met goddelijk-almachtig roepen, met scheppend en herscheppend roepen; roept zóó, dat de oude band van de macht der zonde en des duivels in onze harten wordt verbroken, vernietigd, de oude geest van vijandschap tegen God wordt gedood, en een gansch nieuwe liefdestem in onze harten wordt vernomen ....

Roept, tot wij met Hem, en door Hem roepen: Abba, Vader!

Abba, Vader! Lieve Vader!

Lievend en lovend. Verlangend en hopend. Gehoorzamend en onderwerpend. Kinderlijk vertrouwend.

Verlost en zalig, met een nooit gekende, onuitsprekelijke, alle verstand te boven gaande vrede in het harte!

Strijdend en lijdend; worstelend naar de overwinning. struikelend op den weg, doch door Hem weer opgericht; falend en zondigend, doch door Hem vergeven op ons roepen ....

Tot we het in volmaaktheid, in hemelsche glorie, ongestoord zullen roepen:

Abba, Vader!

H. H.

THE TYPES OF SCRIPTURE

The Garden of Eden

The closing remark of our former article was that man committed a heinous sin against God when he ate of the forbidden tree. Let us now contemplate the meaning of man's deed. When man ate, he became as God to know good and evil. So we are informed. And the Lord God said, "Behold, man is become as one of us, to know good and evil" (Gen. 3:24). It must not be supposed that God concedes that man is now His equal. What is meant is that man like God knows good and evil. And that is man's sin.

Calvin and the older commentators think the divine statement to be irony. *Behold, man is become like one of us. An ironical* reproof, says Calvin, by which God would not only prick the heart of man, but pierce it through and through. He does not, however, cruelly triumph over the miserable and afflicted; but, according to the necessity of the disease, applies a more violent remedy. For, though Adam was confounded and astonished at his calamity, he yet did not so deeply reflect on its cause as to become weary of his pride, that he might learn to embrace true humility. We may add that God *inveighed, by this irony,* not more against Adam himself than against his posterity, for the purpose of commending modesty to all ages. The particle, "Behold," denotes that the sentence is pronounced upon the cause then at hand. And, truly, it was a sad and horrid spectacle; that he in whom recently the glory of the divine image was shining, should be hidden under fetid skins to hide his own disgrace, and that there should be more comeliness in a dead animal than in a living man. The clause which is immediately added, "to know good and evil," describes the cause of so great misery, namely, that Adam, not content with his condition, had tried to ascend higher than was lawful; as if it had been said, *"See now where thy ambition and thy perverse appetite for illicit knowledge have precipitated thee."* Yet the Lord does not even deign to hold converse with him, *but contemptuously* draws him forth, for the sake of exposing him to greater infamy. Thus was it necessary for his iron pride to be beaten down, that he might at length descend into himself, and become more and more displeased with himself. So far Calvin.

The fact that man is prohibited from eating of the

tree of life, lest he live forever, is sufficient proof of that assertion to the effect that man is become like God to know good and evil, must not be regarded as divine irony. Let us attend to this divine utterance. For it sets forth the sinful implication of man's deed, and the corrupt contemplations of his heart, as he was about to set aside the mandate of God.

Man, having disobeyed God, now knows good and evil. It must not be supposed, however, that he, in the state of integrity, was without a knowledge of good and evil. What is meant is that man deems himself capable of knowing not as man, but as God. This, let it be repeated, is his sin. It is the manner of knowing which suffered change.

Let us set out elucidating these matters by attending first of all to the proposition that God knows — as God. As a knowing being He differs essentially from His knowing creatures — man and the angels, good and bad. Said Job: "Shall any one teach God knowledge?" (Job 21:22). God, then, is without a teacher. To maintain that God can be told things He does not know is blasphemy. Christ assures His disciples that their Father knoweth what things they have need of, before they ask Him. Said the Lord by the mouth of the prophet, "Remember the former things of old: for I am God and none else; God and none like me. Declaring the end from the beginning, and from ancient times the things that are not yet done...." (Isaiah 46:9).

The heavens, the day and the night, are no teachers of God. The heavens do declare unto God His own glory; and the firmament sheweth also unto Him His handiwork. Day unto day uttereth speech, heard by the Almighty; He observes knowledge which night unto night sheweth. Yet God is none the wiser for having heard and observed.

The historian must not think that he can enlighten God. For He, God, declares the end from the beginning, and from ancient times the things that are not yet done.

No one can teach God knowledge, for He is God. His intelligent will is the efficient cause of the existence and subsistence of things that be, Himself, excepted. He created, preserves and governs all things according to His holy will, so that nothing happens in this world but by His appointment. He keeps all things so under His power, that not a hair of our head, nor a sparrow can fall to the ground without His will.

God makes history. The events of the day are but the realization of His eternal deliberations. He brings to pass what He has spoken; He does what he Has purposed (Isaiah 46:10). His counsel stands and He will do all His good pleasure: calling a ravenous bird from the east, the man that executeth His counsel from a far country (Isaiah 9).

God is the first cause of the various phenomena in nature. He covereth Himself with light as with a garment. He stretches out the heavens like a curtain, and layeth the beams of His chambers in the waters. He maketh the clouds His chariots, and walketh upon the wings of the wind. The foundations of the earth are laid by Him, that it should not be removed forever. He covers it with the deep as with a garment: the waters stood above the mountains. At His rebuke they fled; at the voice of His thunder they hasted away. They go up the mountains; they go down the valleys unto the place which He founded for them. God has set a bound that they may not pass over; that they turn not again to cover the earth. He sendeth the springs into the valleys, which run among the hills. He watereth the hills from His chambers; the earth is satisfied with the fruit of His works. He causeth the grass to grow for the cattle, and the herb for the service of man: that he may bring forth food out of the earth; and wine that maketh glad the heart of man, and oil to make his face to shine, and bread which strengtheneth man's heart. He appointeth the moons for seasons: the sun knoweth his going down. He makes darkness and it is night.... He looketh on the earth and it trembleth: He toucheth the hills, and they smoke (Ps. 104).

Since God is creator of things that be, and the cause of the events of history, it follows that things creatural do not serve God as so many sources or vehicles of information and wisdom. God observes and inspects, but having done so He knows no more than He did before the inspection was made. For the things made are His handiwork. Of the speech of creation, He is the author. Wherever He turns He beholds the image of Himself impressed by Him upon the works of His hands.

We conclude that the sum total of things made, plus the things being made to transpire, do not teach God knowledge. Man and the angel cannot teach God. Being creatures they need to be taught. Neither is there another God at whose feet our God placed Himself to be informed. It must be then that God's knowledge is original with Himself, and at once self knowledge. Knowing Himself, He knows all there is to be known, and taught by none is the teacher of all.

As to man, he is creature and not creator. Hence, he must be told, informed, taught. Being equipped with capacities for knowing, he can be taught. He understands God when the latter speaks. Placing himself at the feet of God, man will know. He has no knowledge original with himself. What he knows is a gift of God. Had the omniscient One refused to speak, the man in the garden of Eden would have been compelled to walk in darkness. Thrown on his own resources, and left to himself, man can do nothing. It cannot be otherwise, for he is but a creature. The ideas embodied in things made are not his, but God's. The glory which the heavens declare is the glory of the Creator, not of the creature. The firmament showeth *God's* handiwork. *His* speech it is which day unto day uttereth. Night unto night showeth knowledge of the Architect of the universe. If man refuses to listen to the speech of God, it is night in his soul. Such are the plain teachings of Scripture. Said the Lord unto Job: "Gird up thy loins

now like a man; for I will demand of thee, and answer thou me. Where wast thou when I laid the foundations of the earth? Declare if thou hast understanding. Who hath laid the measures thereof, if thou knowest, or who has stretched the line upon it? Whereupon are the foundations thereof fastened, or who laid the corner stone thereof? When the morning stars sang together, and all the sons of God shouted for joy? Or who shut up the sea with doors, when it brake forth, as if it hath issued out of the womb? When I made the cloud the garment thereof, and thick darkness a swaddling band for it.... ? Hast thou entered the springs of the sea, or hast thou walked in the search of the depth? Have the gates of death been opened unto thee, or hast thou seen the doors of the shadow of death? Hast thou perceived the breadth of the earth? Declare if thou knowest it all. Where is the way where light dwelleth, and as for darkness, where is the place thereof? Knowest thou it, because thou wast then born, or because the number of thy days is great? Hast thou entered into the treasures of the snow, or hast thou seen the treasures of the hail.... ? By what way is the light parted, which scattereth the east wind upon the earth? Hath the rain a father, or who hath begotten the drops of dew? Out of whose womb came the ice; and the hoary frost of heaven, who hath gendered it?" (Job 38).

We conclude that man *knows as man.* His ideas are not original with him. There is but one such fountain of knowledge, namely, God. Men must be taught by Him. All men — the farmer and the craftman, as well as the theologian. Attend to this Scripture. "Give ye ear and hear my voice; hearken and hear my speech. Doth the plowman plow all day to sow, doth he open and break the clods of ground? When he hath made plain the face thereof, doth he not cast abroad the fitches, and scatter the cummin, and cast in the principal wheat and the appointed barley and the rye in their place? *For his God doth instruct him to discretion, and doth teach him.* For the fitches are not threshed with a threshing instrument, neither is a cart wheel turned about upon the cummin; but the fitches are beaten out with a staff, and the cummin with a rod. Bread corn is bruised; because he will not ever be threshing it, nor break it with the wheel of his cart, nor bruise it with his horsemen. *This also cometh from the Lord of hosts, which is wonderful in counsel, and excellent in working"* (Isaiah 28:23-29).

It is God who teaches the husbandman how to work his farm to good advantage. He instructs man that the ground cannot be turned over with a pitchfork; that trees cannot be sprayed with a shovel; that wheat cannot be cut with a rake. One may ask, Must man be taught these simple rudiments of farming? Indeed! For his God doth instruct him to discretion, and doth teach him. For the fitches are not threshed with a threshing instrument.... Further, the ideas incorporated in the various implements used are not original with the manufacturer. They are the ideas of the Lord of hosts. He thought them first and transmitted them into the mind of man. Ford was the possessor of certain ideas which he worked out and incorporated in a car which brought him many millions. These ideas are the property of God, original with Him, not with Ford or his predecessors. Ford received them from God by whom he is being instructed how to build his car. Henry Ford made his enormous wealth with God's ideas.

Man, then, is no source. He receives all from the one source — God. Adam was no exception. The Lord had to instruct him also as to what constitutes good and evil. And He did so. "Of all the trees of the garden," said God, "thou mayest freely eat; but of the tree of the knowledge of good and evil, thou shalt not eat of it: for in the day that thou eatest thereof, thou shalt surely die." God having spoken, man may now know what constitutes good and evil. To refrain from eating of the forbidden tree is good; to eat of this tree is evil.

Adam was placed before the choice of receiving or rejecting the standard of good and evil with which his Maker had supplied him. He chose to do the latter, and ate of the fruit of the tree of the knowledge of good and evil. Doing so, he became as God — to know good and evil. What is the meaning of this divine assertion? It has been pointed out that God is not in need of an instructor; that His ideas are original with Himself; that the source of His knowledge is His own glorious self, mind, being. For this reason He alone is capable of outlining man's course of action. To do so is His prerogative, as He is God. That man is become as God — to know good and evil — means that he usurped God's place and began doing what the Lord God alone can and may do, namely, give to good and evil a content. Man — as God — now knows good and evil. He now constructs his own standards of conduct, and regards *his* mind and his heart as capable of furnishing him with the materials which he needs. Man became his own instructor. He began knowing good and evil *as God.*

Man began to slip as soon as he began questioning the wisdom and correctness of the mandate of God. Having appointed himself judge, he thereupon criticises the divine instruction. It became his conviction that God lacked the necessary qualifications for knowing and determining what constitutes good and evil, and concluded that not God but he, man, knows. Having reflected upon the speech of the devil, he concludes that good consists in eating of the forbidden tree. Man thereupon elevates his conclusions to the level of an ethical law. He becomes his own legislator, a law unto himself, and eats the forbidden fruit. It meant that man, as God, knows good and evil, and the rejection, on the part of man, of the mind of God as the only source of information. In the estimation of man God must be taught as a man and by man. Adam will now instruct the Lord. God is informed by man that His statements are not reliable; that it is good and not evil to eat of the tree of knowledge. Man thereby declares that God is not the Father of lights, a light source or fountain. That which

constitutes the particular nature of God, and which distinguishes Him from His creatures, man, so it appears, denied. His own mind man deifies. That mind of his is now the lamp by which he will walk, the light upon his pathway. By that light man determines what shall be done. Thus it happened that he bade God to abdicate to make room for himself. Forsooth, man became as God to know good and evil. The outcome is that man eats. It is plain that the act of eating was not the beginning of man's deflection. It was but the fruit brought forth by a tree which had already deteriorated.

We have not yet exhausted the meaning of man's deed. Man, so it was pointed out, becomes vain in his imaginations in that he now thinks of himself as being equal unto God. He would see God abdicate in the interest of himself. But man not only deified himself, but his means of support as well. His eating of the forbidden tree is a declaration, on his part, that not God but the tree, is the true bread of life; that he does not live by God's word, but by bread alone. Bread and not God is now worshiped by man. He refused to live by faith, and to take God's word for it that life apart from God is death. Man refuses to believe that the way of obedience is at once the way of life.

The devil plays an important part in the transactions constituting the fall of man. Man fell by his instigation. However, the temptation was the accidental, but not the efficient cause of man's sin. During the entire process man remained a free moral agent. His eating of the forbidden tree was a matter of choice. Into the deed he projected the inclinations and the disposition of his heart and mind. The lie which man embraced had been fabricated by the devil and transported by him into the mind of man. That the lie struck root in man's mind, will, and inclinations, constitutes the mystery of the fall.

It is not true, as some would have it, that man chose evil for evil's sake. His imagination was fired by the serpent. If thou eatest, said he, thine eyes will open, and thou shalt be as God knowing good and evil. Nevertheless, man's sin, as was pointed out, was great. He blasphemed God, as did the devil. He agrees that God is withholding from him some higher good, and that under the pretense of promoting his (man's) well being.

Thus have we analyzed man's sin. To put it briefly, man by the instigation of the devil, undid God, in his mind. Thereupon he deified the creature, including himself. He thought himself to be God, a fountain, a source, instead of an empty vessel, needing to be filled by the fountain of life and light — God.

Adam's posterity followed in his footsteps. The boast of the king of Assyria is at once the boast of the wicked in general. For he saith, "By the strength of my hand have I done it, and by my wisdom: for I am prudent..." (Isaiah 10:13). The wicked one says in his heart: "I will ascend unto heaven, I will exalt my throne above the stars of God; I will sit also upon the mount of the congregation, in the sides of the north; I will ascend above the heights of the clouds; I will be like the most High" (Isaiah 14:13, 14).

The man born of God, on the other hand, is a child in the kingdom of heaven. His song is: "For with Thee is the fountain of life; in the light shall we see light" (Ps. 36:10). His is the disposition of the poet who prayed: "Teach me, O Lord, the way of Thy statutes; and I shall keep it unto the end. Give me understanding and I shall keep Thy law; yea, I shall observe it with my whole heart.... Thy word is a lamp unto my feet, and a light unto my path.... I opened my mouth, and panted: for I longed for Thy commandments.... I rejoice at Thy word as one that findeth great spoil" (Ps. 119). The spiritual man wants God as his prophet, king — and priest.

G. M. O.

FALSE AND TRUE PROPHETS

We are not so very much in favor of the philosophy offered by Mr. Henry Ford, United States multimillionnaire and world-renowned auto king in his semi-monthly and other writings.

Because the spirit of his literary works is not flowing from the only good and pure fountain, the word of the eternal God, our covenant God.

And it strikes us often nowadays, that Christian periodicals in the Netherlands have so many praises for Ford's industrial enterprises and "up-way going" books.

Meanwhile, now and then, he displays on his special page in the "Dearborn Independent" so-called luminous ideas and bestows upon the common people true sayings, following up in this way his self-given title and task as a co-chronicler of the "neglected truth."

The following we found some time ago as coming out of Mr. Ford's fountain pen:

"The false prophet is usually an honest gentleman whose main error is in posing as a prophet. One fundamental difference between him and the true prophet is in the matter of popularity; the false prophet cannot live without it, the other must. One who seeks popularity must obey the laws of popularity. But the true prophet is mastered by other considerations. He is charged with something he must deliver. He may be keenly sensitive to the offense and pain which truth so often gives, but he had no choice. Acceptance is not his problem, his whole responsibility rests with utterance. Utterance is so important to the truth that he cannot rest until he speaks."

G. VAN BEEK

VERBETERINGEN

In *Prohibitionisme en Calvinisme,* No. 16 van dezen jaargang van dit blad, op blz. 374 viel in den tweeden regel *niet* weg. Gelezen moet worden: *is niet door den filter gegaan,* etc. En in regel 44 van boven op dezelfde bladzijde in de tweede kolom viel achter *Psalm* het nummer 101 weg.

G. VAN BEEK

DE GELOOVIGEN EN HUN ZAAD

Een tweede voorstelling van het zaad der geloovigen, zooals dat met de geloovigen in het verbond Gods en Zijne gemeente begrepen is, is in den laatsten tijd, vooral door den arbeid van Dr. A. Kuyper, en misschien nog meer door de velen, die zich zoo gaarne willen aandienen als discipelen van den grooten man, weer op den voorgrond getreden. We bedoelen de beschouwing, die zich onder ons misschien het best laat aanduiden door de uitdrukking: "veronderstelde wedergeboorte." Volgens deze voorstelling is heel de gemeente van Christus hier op aarde, zoolang niet zeer beslist het tegendeel blijkt, met betrekking tot al hare leden, jong en oud, te beschouwen als de vergadering der verkorenen en der wedergeborenen, en is van ieder kind, hoofd voor hoofd en ziel voor ziel, dat in den kring dier gemeente geboren wordt, te veronderstellen, dat het reeds door de genade des Heiligen Geestes wedergeboren werd.

Het uitgangspunt dezer voorstelling ligt eigenlijk in een zekere beschouwing van den Doop in een zeker antwoord op de vraag, aan wie het sacrament des Heiligen Doops mag worden bediend door de kerk van Christus op aarde. Immers, volgens de beschouwing, kan er dan alleen sprake zijn van een sacrament in den werkelijken zin des woords, als er, op hetzelfde oogenblik, dat het teeken des sacraments door de kerk wordt bediend, ook een zekere, gansch bijzondere, bij dat sacrament behoorende en aan dat sacrament verbondene genadewerking van den hemel door Christus uitgaat op hem of haar, die het sacrament ontvangt. Gaat op datzelfde oogenblik die genadewerking niet van Christus op den persoon, die het teeken des sacraments ontvangt uit, dan is er eigenlijk geen sacrament. Om ons te bepalen nu bij den Heiligen Doop, zoo is er dan alleen van een sacrament des Doops sprake, als de doopeling ook doopsgenade, dat is, een zekere onderwerpelijke genade, door Christus aan het teeken des Doops verbonden, ontvangt. Zoo schrijft Dr. A. Kuyper in "E Voto," II, 534, v.v.:

"En vraagt ge, welke dan nu die wezenlijke beteekenis zij, dan luidt ons antwoord, dat 't wezenlijke van het sacrament altijd hierin gelegen is, dat *op het oogenblik zelf* van den heiligen Doop of van het heilig Avondmaal, er tweeërlei daad plaats grijpe, de ééne *op aarde* door den dienaar, die het sacrament bedient, en de andere door Christus *uit den hemel*, die het sacrament heeft ingesteld. Eerst waar deze *beide* werkingen bij elkaar komen en ineensluiten, is de werking van het sacrament aanwezig, en zoo dikwijls deze werking uit den hemel de toediening van den sacramentsvorm *niet* verzelt, is het sacrament niet aanwezig, maar slechts een schijnvorm. Dan is èn uw Doop èn uw Avondmaal een lamp zonder licht, een haard zonder vuur, een long zonder ademhaling, een hart, dat niet klopt.... En van tweeën één, òf er zijn geen sacramenten, en de Heere heeft niets wat daarop gelijkt ingesteld, òf zoo Hij wel waarlijk een sacrament heeft ingesteld, dan bestaat het wezen van dit sacrament altoos hierin, dat Hij tot Zijne dienaren en tot Zijne kerk zegt: Doe gij dit: richt gij deze uitwendige teekenen aan; en als gij in gehoorzaamheid aan uw Heere deze teekenen aldus aanricht, zal Ik uit den hemel van den troon der genade, de daarbij behoorende genade in de ziel doen werken.

"Zoo dikwijls dus de heilige Doop in het midden der gemeente bediend wordt, hebt ge te verstaan, dat op hetzelfde oogenblik, waarop de dienaar het water van den Doop toedient, uw Middelaar en Heiland van den hemel, waar Hij aan de rechterhand Gods verhoogd is, een genadewerking werkt in de ziel van het kind of den persoon, die gedoopt wordt....

"Wie het anders leert, snijdt de kerk van den Christus af; stelt het sacrament op menschenwerk in plaats van op een werking des Heeren; en is er verantwoordelijk voor, zoo door deze onheilige opvatting de kerk in den dood terugzinkt."

Voorts stelt dan, in hetzelfde werk, zoowel als in zijn "Dictaten Dogmatiek," Dr. Kuyper zich voor de vraag, welke bijzondere genadewerking het wel mag zijn, die door den Heere bepaaldelijk aan het sacrament des Doops verbonden is. En dan wijdt hij een oogenblik uit over het begrip genade, met name over genade in den onderwerpelijken zin des woords, over genade, zooals Gods volk die in het harte uit Christus ontvangt. Hij onderscheidt deze nog weer op drieërlei wijze. We kunnen namelijk spreken van een zekere wortelgenade, een genade, die aangebracht, die gewerkt wordt in den diepen levenswortel van ons bestaan. Dat is de genade der wedergeboorte. Deze genade der wedergeboorte wordt echter onder den doop niet gewerkt en door Christus bij den doop niet geschonken. Immers wordt veeleer verondersteld, dat hij, die het sacrament des Doops ontvangt, reeds wedergeboren is. In de tweede plaats spreekt Kuyper van een genade, die aangebracht wordt in de takken van ons leven, in ons bewustzijn, in ons willen en denken, waardoor, in de heiligmaking de uitgangen van ons leven in nieuwe geestelijke richting worden omgezet. Ook deze genade der heiligmaking of der bekeering wordt niet onder en met den doop geschonken. En eindelijk kunnen we dan, volgens Kuyper, nog spreken van een zekere genade, waardoor God in Christus aan dat vernieuwde leven nu ook de vruchten van goede werken aanbrengt, overeenkomstig eens iegelijks aanleg, karakter en plaats. Aan deze genade kan bij den doop wel allerminst gedacht worden. Neen, er is een andere, een gansch eenige en bijzondere genade, die we bij den doop ontvangen, en die door Kuyper betiteld wordt met den naam *Doopsgenade*. En deze Doopsgenade omschrijft hij dan als volgt:

"Vraagt men nu, waar het terrein voor deze geheel bijzondere en eigenaardige sacramenteele genade ligt, dan wijst I Cor. 12:13 ons het spoor. 'We zijn door éénen Geest gedoopt tot één lichaam'. Juist hetzelfde waarop ook Ef. 4:5 wees: 'Eén Heere is het, één geloof, één doop'. Immers ook hier gaat onmiddellijk vooraf: 'Eén lichaam is het en één Geest'. Om deze sacramenteele genade te verstaan hebt ge dus slechts hierop te letten, dat gij als mensch lid *van een lichaam zijt*. Als

schepsel uit Adam lid van het ééne lichaam der menschheid; en als nieuw schepsel in Christus lid van het ééne lichaam der volmaakt rechtvaardigen. Of dus al in u *persoonlijk* genade gewerkt wordt, dit is niet genoeg. Tot haar recht komt de genade eerst zoo ze niet op u alleen werkt, maar zoo ze u tevens in *verband* zet met het lichaam waar ge organisch bij hoort. Eén man op een onbewoond eiland leeft wel, maar toch hij heeft geen leven. Eenvoudig omdat de mensch er op aangelegd is, om in een organischen samenhang met anderen te leven, en dit in zijn leven te zien uitkomen. En zoo nu ook is het met den nieuwen mensch in Christus Jezus. Ook hem is het niet genoeg, dat hij persoonlijk het leven heeft; neen dit nieuwe leven moet ook hem in organischen samenhang met het *mystieke lichaam* van Christus worden gegund. Anders heeft hij het leven wel, maar het is voor hem geen leven. Er moet dus, zal het wel zijn, een band gelegd worden tusschen zijn leven en tusschen het leven van dat mystieke lichaam. Eerst als dat geschied is en dit voor zijn besef leeft, is waarlijk de volheid des nieuwen levens voor hem opgegaan. Dit toch is het eigenaardige van het leven in hem, dat een kind van God niet alleen bezit, dat hij *zelf* bezit, maar tevens deel heeft aan al het leven van het geheele lichaam, en aan al wat God in heel dit lichaam schonk. Niet alleen, maar met alle heiligen, moest hij bekennen welke de liefde van Christus zij."

Welnu, hier zoekt Kuyper dan zijn eigenlijke doopsgenade. Die genade bestaat wel niet daarin, dat iemand eerst door haar in het lichaam van Christus zou worden ingezet. Immers, ook Kuyper gevoelt, dat dit alles met de wedergeboorte wordt geschonken. Neen, maar nu moet ons persoonlijk geloof ook zoo werken, dat het straks welbewust in de gemeenschap met dat lichaam van Christus leven kan, en naar die gemeenschap ook kan uitgaan. En die genade, waardoor aan ons persoonlijk geloof die hebbelijkheid wordt geschonken, om naar die gemeenschap met Christus' lichaam uit te gaan en haar te kunnen genieten, is het, die Dr. Kuyper verbindt aan het sacrament des heiligen Doops. Immers zoo schrijft Kuyper (idem, p. 543): "Zal dit nu in u tot stand komen, dan is het niet voldoende, dat ge door genade *persoonlijk gelooft*, maar dan moet evenzeer door *genade* aan dit uw geloof die *hebbelijkheid* worden ingeplant, waardoor ge in het *gemeenschappelijk* geloof ingaat. En deze genade nu, waardoor uw eerst uitsluitend persoonlijk geloof alsnu ook de mogelijkheid, de hebbelijkheid, de neiging en den drang ontvangt, om niet op u zelven voor uw God te staan, maar niet te rusten eer ge als lid van het lichaam van Christus voor den Heilige treedt, dat is die eigenaardige sacramenteele genade, die de heilige Doop toebrengt" ....

Nu ligt het thans niet op onzen weg, om critiek uit te oefenen op deze voorstelling in den breede. Het was slechts ons doel om duidelijk te maken, hoe de leer eener veronderstelde wedergeboorte bij den doop werd ingevoerd. Doch een enkel woord van critiek mag hier niet achterwege blijven. Daartoe is de zaak zeker te ernstig. Ook wij gelooven, dat ons gereformeerde volk weer zijn doop moet verstaan, en uit Gods verbond moet leven. Maar toch meenen we ook, dat deze voorstelling van een zekere doopsgenade, die bepaaldelijk aan het sacrament des doops verbonden zou zijn en op andere wijze niet geschonken wordt, met wortel en tak dient te worden uitgeroeid. In de eerste plaats mogen we er zeker wel op wijzen, dat er slechts zeer weinigen zullen zijn onder het volk des Heeren, die deze philosofie zullen kunnen volgen en verstaan. Om tot zijn doopsgenade te komen, moet Kuyper onderscheiden en nog eens weer onderscheiden en uitpluizen, onderscheiden tusschen wortelgenade en genade in de takken en in de vruchten; onderscheiden tusschen persoonlijk geloof en geloofsgemeenschap of gemeenschappelijk geloof; in dit geloof nog weer onderscheiden tusschen de hebbelijkheid en de daad er van, om dan eindelijk in de *schenking van de hebbelijkheid om in de gemeenschap met het lichaam van Christus te leven* de genade te vinden, die bepaaldelijk en alleen bij het sacrament des doops behoort. Als het langs den weg van zulke philosofische redeneering moet, dat Gods volk zijn doop weer gaat verstaan, dan zal het volk des Heeren in het algemeen dien doop zeker nimmer leeren begrijpen. In de tweede plaats merken we op, dat op deze wijze de beteekenis van den doop, wat zijn inhoudt betreft, ontzettend arm wordt. Immers, die beteekenis bestaat dan wel hierin, dat de doop een zekere neiging, drang, hebbelijkheid aan het geloof schenkt, om nu ook in de gemeenschap van het lichaam van Christus te leven. Anders niet. Dat verarmd den doop. In de derde plaats wijzen we er op, dat heel de redeneering van Dr. Kuyper over het onderscheid tusschen het persoonlijk geloof en het geloof in gemeenschap met het lichaam van Christus, pure philosofie is. Het is eenvoudig niet waar, dat in de wedergeboorte, waarin we tevens het geloofsvermogen deelachtig worden, ons een geloof zou worden geschonken, dat niet de hebbelijkheid zou bezitten, om in de gemeenschap met het lichaam der volmaakt rechtvaardigen te leven; en dat er daarom een tweede, geheel aparte genadedaad zou noodig zijn, om deze hebbelijkheid of neiging of drang aan dat geloof te schenken. Wie wedergeboren wordt, wordt uit den opgestanen Heiland geboren. Wie door de wedergeboorte het geloofsvermogen ontvangt, is door dat geloof ook Christus ingeplant, op datzelfde oogenblik, leeft niet meer zichzelf, of uit zichzelf, maar uit Christus. En wie uit Christus leeft, die leeft ook, krachtens den aard van dat wedergeboren leven, uit het lichaam van Christus. Met andere woorden, er is geen persoonlijk geloof, en er laat zich ook geen persoonlijk geloof denken, dat tevens niet den drang in zich heeft, om in de gemeenschap met het lichaam van Christus te leven. In de vierde plaats merken we op, dat zoo geheel het verband tusschen het teeken en de beteekende zaak verdwijnt, en dat het sacrament geheel naar de sfeer van het mystieke wordt verschoven. Wie zou, als hij ziet op het waterbad in den doop, op het ingaan in en op het weer opklimmen uit dat waterbad, nu ooit daarin een beeld zien van die zoogenaamde doopsgenade,

waarvan Kuyper spreekt, van die hebbelijkheid of drang om in de gemeenschap met het lichaam van Christus te leven? De symboliek van den doop is zeer rijk. Er wordt zeker allereerst in afgebeeld, dat door het bloed van Christus onze zonden vergeven en wij in dat bloed gewasschen zijn. Er wordt, naar de Schrift, in afgebeeld, dat wij met Christus gestorven en begraven zijn en weer zijn opgewekt tot een nieuw leven. Er wordt, naar Gods Woord, ook in afgebeeld, dat we gescheiden zijn van de tegenwoordige booze wereld, en nu als Gods verbondsvolk in een nieuw godzalig leven wandelen. Doch dit alles gaat eenvoudig teloor, als we de eigenlijke beteekenis van den doop moeten zoeken in die gansch bijzondere en aparte genade, waarvan Kuyper spreekt. En eindelijk merken we nog op, dat Kuyper ons op die wijze weer op het Roomsche spoor brengt, en de genade Gods opsluit binnen het instituut van zekere kerk. We ontkennen natuurlijk niet, dat het sacrament in den vollen zin des woords zekere genadewerking van Christus uit den hemel insluit. Maar wel ontkennen we, dat die genadewerking een gansch bijzondere is, die zonder de toedieninq van den sacramentsvorm door de kerk op aarde niet zou worden geschonken. We loopen gevaar langs dien weg het instituut der kerk op aarde weer op Roomsche wijze te gaan verheerlijken, zooals velen in onze dagen dan ook metterdaad doen, en van dat instituut de uitdeelster der genade van Christus te maken, haar aldus schuivende tusschen Christus en Zijne gemeente. Daarom dient dan ook tegen deze beschouwing van den heiligen doop, als niet naar de Schriften, als den doop verarmend, als ons leidend op 't spoor der Roomsche priesteroverheersching, met al wat in ons te worden gewaarschuwd. Ze biedt ons philosofie in plaats van den Woorde Gods, steenen voor brood.

Doch het was niet op deze doopsbeschouwing, dat we thans de aandacht wilden vestigen. We wilden slechts aantoonen, dat het deze verkeerde beschouwing is, die noodwendigerwijze leidde tot die andere beschouwing der veronderstelde wedergeboorte bij den doop der kleine kinderen. Immers is het wel duidelijk, dan zal de doop der kleinen werkelijk sacrament zijn, dat dan ook bij hen op dat eigen oogenblik, dat de dienaar des Woords en des sacraments water sprengt op het aangezichtje van het te doopen kindje, die bepaalde doopsgenade aan dat kindje moet worden geschonken door Christus uit den hemel. Anders is, naar die beschouwing, ook de kinderdoop ledig en een lamp zonder licht. Doch zal die bepaalde doopsgenade aan kleine kinderen worden geschonken, dan moet eerst het leven der wedergeboorte reeds in het hart aanwezig zijn, en met dat leven der wedergeboorte het geloofsvermogen. Nu redeneert Kuyper ("E Voto," III) verder, dat God dit geloofsvermogen zoowel in de harten der kleine kinderen *kan* werken als in de harten der volwassenen. Voorts maakt hij duidelijk, dat God dit ook doet, krachtens Zijn oprichten van Zijn verbond in de lijn der geslachten. En waar het, volgens Kuyper, vaststaat, dat alleen daar het sacrament des doops mag worden bediend, waar dit geloof, zij het dan ook slechts als vermogen aanwezig is; en waar het ook feit is, dat we toch niet met zekerheid kunnen zeggen, of een zeker kind het leven der wedergeboorte bezit, ja dan neen, (immers was Ezau ook kind des verbonds), daar moeten we uitgaan van de veronderstelling, dat de kinderen der geloovigen wedergeboren zijn en op grond van die veronderstelling alleen heeft dan de kinderdoop recht van bestaan. Om nogmaals Kuyper zelf te laten spreken:

"Wij handhaven daarom met beslistheid en zonder zweem van aarzeling het oude echt gereformeerde standpunt, dat naar onze innigste overtuiging volkomen waar, Godverheerlijkend en Schriftuurlijk is, t. w., dat de zake onzer zaligheid en ook der zaligheid onzer kinderen niet aan onze geloofsuiting, maar aan Gods verborgen werk in onze ziel hangt, en dat er bij ons noch nu noch ooit van geloofsopenbaring sprake kan zijn, of het verborgen en geheimzinnige werk Gods in onze ziel moet *vooraf* zijn gegaan. Ten tweede, dat het ons niet voegt eenige bepaling of beperking te maken, hoe kort of lang dit werk Gods in onze ziel aan onze bekeering vooraf zou moeten gaan, en dat derhalve de vrijmacht Gods moet erkend en beleden, om dit verborgen genadewerk in onze ziel reeds aan te brengen in onzer moeder schoot. Ten derde, dat alleen dit voorafgaande en reeds vóór of bij onze geboorte begonnen genadewerk Gods ons grond geeft voor onze hope, dat onze kinderen, die vroeg wegsterven, niet verloren zullen zijn. En ten vierde, dat hij de onzekerheid, of de kinderen die ons geboren wierden, vroeg of laat zullen sterven de *mogelijkheid* van zulk een genadewerk Gods in de ziel van ons kind, *bij al onze kinderen* moet worden aangenomen. En ten vijfde, dat uit dien hoofde *alle* kinderen der geloovigen te beschouwen zijn, als niet slechts in schijn, maar wezenlijk in het verbond van Gods genade begrepen" (Idem, III, 11, 12).

En verder:

"Aan ieder uitverkorene, die het beginsel des nieuwen levens door de verborgene werking van den Heiligen Geest in zijn hart ontving, komt even uit dien hoofde het sacrament van den heiligen Doop toe. Ziehier onze eerste stelling. En de tweede, die hier onder komt te staan is, dat God de Heere, naar Zijn vrijmacht dit beginsel des nieuwen levens of der wedergeboorte, door zijnen Heiligen Geest, zoowel in den volwassene als in den nog niet volwassene, en tot in het kleine kindeke kan werken; en, blijkens het vroeg wegsterven van de helft van het menschdom, feitelijk gewerkt heeft en nog werkt. Doop dus waar wedergeboorte is; en wedergeboorte is denkbaar zoowel in een pasgeboren wicht als in een grijsaard van tachtig jaren. En aan deze twee nu voegen we als derde stelling dit toe: Noch bij den volwassene, noch bij het kindeke heeft de kerk, die den heiligen Doop moet toedienen, ooit wiskundige zekerheid, dat de zich aanbiedende of aangeboden persoon metterdaad wedergeboren zij. Verder dan tot vermoeden, gissing of onderstelling komt de kerk nooit."

Ziedaar de leer van de zoogenaamde veronderstelde wedergeboorte. Zij wil *alle* kinderen der geloovigen als

wedergeboren beschouwen op grond van eene veronderstelling. En eerst op grond van zulk eene veronderstelling wil ze aan kleine kinderen der geloovigen den heiligen Doop toedienen. Waar dit niet verondersteld zou mogen worden, zou naar deze voorstelling ook de doop niet mogen worden bediend.

Beoordeelen we deze voorstelling een volgende keer, D. V.

H. H.

YE ARE THE LIGHT OF THE WORLD

The Christian's light, so it was pointed out, is his new life exhibited unto men by the various organs of self-expression, viz., the hand, the eye, the tongue, the foot. "Then shall the lame man *leap* as a hart, and the *tongue* of the dumb shall sing" (Isa. 35:5). "I thought upon my ways and turned *my feet* into Thy testimonies" (Ps. 119:59). "So our eyes wait upon the Lord our God until that He have mercy upon us" (Ps. 123:2).

"Let *your* light shine, that men may see *your* good works." This light, these works are *yours*, says Christ. The matter deserves our attention. The pronoun indicates the believer as a light source or fountain. We are permitted to regard the believer as such. Scripture does so. Said Jesus to the Samaritan women, "Whosoever drinketh of this water shall thirst again; but whosoever drinketh of the water that I shall give him shall never thirst; but the water that I shall give him shall be in him a well of water springing up into everlasting life." It is plain that the believer is here compared to a fountain. For the water *springeth up* out of him. From a well the water is drawn. Not the cistern, then, but the fountain is the correct image of him born of God. Out of him welleth up the grace of God, of which his words and deeds are a concrete, tangible and perceptible exhibition. The believer is no stagnant, torpid pool. The natural man is spiritually lame, blind and dumb. But when this lame man is healed he *must* leap. When his tongue is *loosed* he *must* sing. When his eyesight is restored he *must* behold the Christ. Living water and light are fitting images of him born again. For living water *will* spring up out of the fountain head. So the light *will* shine and emit itself. The gleams do travel if not interfered with. Light must be placed under a measure if it would be concealed. The light of the believer *will* shine if permitted. It can be covered, however, by the vices of the old man of sin. Let your light shine, said Christ.

The believer is a fountain of light. But of his light God is the creative source. The fountain in the valley is fed by underground streams flowing from the summit of the mountain. Likewise it is God who feeds the fountains of the heart. He it is who supplies the energy which is needed to set that heart aglow.

Let *your* light shine. It is *your* light, which means further, that the believer, emitting his light, exhibits *himself* unto men, his mind, his will, his disposition and the inclinations of his heart, projected and given perceptible form in word and deed. This light, these works, are the man, and the man and his works are one. When Christ said, "Thou art the light of the world," He was identifying the light and him emitting it. So it is, and if it were otherwise the good works of the believer would not be *his* works.

Since the works are the man, there can be no qualitative difference between the former and the latter. The works are the man objectivated, the outgrowth of the tree.

His works are they. It means, finally, that of these works the man is the willing and thinking subject.

These, then, are the implications of the proposition that man performs works which are his.

Let it be repeated that these good works are the creations of the Almighty. "For it is God who worketh in you both to will and to do of His good pleasure" (Phil. 2:13). "For by grace are ye saved through faith; and that not of yourselves it is the gift of God: not of works lest any man should boast. For we are His workmanship, created by Christ Jesus unto good works, which God hath before ordained that we should walk in them" (Eph. 2:9, 10). Of these good works, then, God is the author and man is the subject. They are out of God and at once out of man. The assertion is not contradictory in that these works are not out of man in the sense that they are out of God. The phrase, "out of God," signifies that of these works the Almighty is the designer, workman and creative cause, in a word the author. The phrase, "out of man," denotes that man is the creatural fountain, the thinking and willing subject, engaged in exhibiting his inner life.

The wicked also performs works which, according to Scripture, must be regarded as his works. Said the poet, "I hate the *work of them* that turn aside; it shall not cleave unto me" (Ps. 101:3). The wicked, however, are workers of iniquity. He performs works of darkness (Rom. 12:13). And they are *his works*. The wicked one also is a source, a fountain, but of iniquity. Evil springeth up out of him as out of a fountain. Attend to this Scripture, "Their throat is an open sepulchre .... whose mouth is full of cursing and bitterness" (Rom. 3:13, 14). The sepulchre is an image of the heart of the wicked out of which the issues of life are. This sepulchre has an outlet which is the throat, always open and filling the mouth with ejected cursing and bitterness. The mouth *is* full — of cursing. The exponents of the theory of common grace cannot subscribe to this particular Scripture. These men maintain, to express ourselves in the words of H. J. Kuiper, that "God through the general operations of His Spirit, without renewing the heart, restrains sin in its unhindered breaking forth" ("The Three Points of Common Grace," p. 28). According to the apostle, sin does break forth. The mouth of the wicked is full of cursing. It is not true that sin is repressed and confined to the sepulchre below. Out of him welleth corruption of which also his words and

deeds are a perceptible exhibition. He must will to curse.

Further, when the wicked sins, he exhibits himself unto men. When he speaks and acts he is engaged in projecting his mind, will, disposition and the inclinations of the inner man. Here again the works are the man. Therefore they are his works. And as the man is, so are his works; that is to say, the former cannot differ from the latter qualitatively. These wicked works are the man objectivated, the outgrowth of the tree.

They are his works. It means, finally, that of these works the wicked one is the willing and thinking subject.

These then are the implication of the proposition that wicked man performs works which are his. He is, therefore, held accountable for his conduct.

The wicked one then is the subject, the fountain and the author of his corruption. God, on the other hand is the cause but not the author and the source.

Scripture knows of two kinds of trees, good and bad. It is the plain teachings of God's word that the bad trees grow bad fruit, and that good trees grow good fruit, and that in both cases the fruit is the outgrowth of the tree. These good deeds are compared to fruit and to light.

In recent years there arose in the bosom of the Christian Reformed church a group of theologians who began to insist that the wicked, though they be darkness, nevertheless do shine. Let us quote a little from the work of H. J. Kuiper. "Sinners do good to their friends, and love their friends. Christ calls that good. Do not say that Jesus is accommodating himself to man's loose way of speaking, as if He wants to say: 'Even sinners do what you would call good to those that do so-called good to them'. It is easy to prove that this cannot be what the Master wants to say. Listen, (I am still quoting Kuiper) Jesus is addressing His disciples here. He admonishes them to love and to do good to their enemies. He says, 'If you, my disciples, do good only unto your friends, you are no better than sinners. They do the same." But, if sinners do only so-called good to their friends, then Jesus' disciples do more than sinners do. Then they as regenerated men, still surpass the sinner in goodness, when they love only their friends. This Jesus denies. His very purpose is to bring out that His disciples are not a whit better than sinners if they do good only to their friends. For this is exactly what sinners also do" ("The Three Points," p. 37).

We agree with Kuiper when he asserts that it was the purpose of Christ to bring out that His disciples are not a whit better than sinners if they do good only to their friends. In this case, so Jesus means to say, their conduct is of no more ethical worth than that of the depraved sinner. And the ethical value of the depraved sinner's works is zero, for he is depraved. In other words, it is the purpose of the Master to bring out that if His disciples, in doing good, are being actuated by selfish motives, they sin as do the sinners. Kuiper himself admits this. "The good that the sinners do," so Kuiper asserts in the following paragraph, "does not satisfy the demands of God. This thought," so he continues, "receives the emphasis in our text. Its purpose is to show that the goodness of the sinner does not satisfy God; that we must have a better goodness to prove that we are sons of the Most High." Kuiper shall have to admit that the goodness which does not satisfy God is not good — but sin. Kuiper failed to extract from this utterance of Christ a proof for the third point. His sermon was a complete failure.

It appears that Kuiper is of the conviction that the depraved sinner emits light. The question arises how can there be light where there is no fire. To this the exponents of the theory of common grace reply as follows: "Indien wij de werking van Gods algemeene genade loochenen, dan moeten wij noodwendig tot de conclusie komen, dat de mensch dat uitwendig goed uit zichzelf verricht, en dan loopen we zeer zeker gevaar dat wij de totale bedorvenheid des menschen loochenen. Immers dat goede is er; het kan niet worden ontkend. We vinden menigmaal onder de onwedergeborenen vriendelijke, liefhebbende, en welwillende menschen, die groote gehechtheid betoonen aan hunne gezinnen, een geest van hulpvaardigheid openbaren ten opzichte van hunne naasten, overvloedig zijn in werken van liefdadigheid, en ijveren voor reine zeden en burgerlijke gerechtigheid. Het gebeurt niet zelden dat zij in dezen Gods kinderen beschaamd maken" (Berkhof's Brochure, p. 52).

The solution is that the good works which the depraved sinner performs are not out of himself. Of these works then, the depraved sinner is not the thinking, willing subject. These works are not, according to Berkhof, the projection of the inner man, of his thoughts, desires, volitions and inclinations. Berkhof's solution, which is at once the solution of his fellows, is a denial of man's moral responsibility, and is, therefore, to be rejected. If the good works are not out of him who performs them, they are not his. Such a one has been reduced to a puppet by the Almighty.

Further, Berkhof's solution is in conflict with Scripture. It is the plain teachings of God's word that man is a responsible being. His works are out of him. They are, for that reason, his works. Man is likened unto a tree. His works, as fruit, are an outgrowth of himself.

Rev. H. J. Kuiper has another solution. It is his conviction that natural man is not quite dead in sin. Attend to the following selection. "Scripture teaches the *total,* not the absolute depravity of the natural man. Only the sinners in hell are absolutely depraved (?). The sinners on earth are totally depraved. This means, in the first place, that not only some, but all the powers of the human soul are corrupt: its thoughts, imaginations, feelings, intentions, volitions. There is nothing in man's soul which has not been vitiated by sin. The polution of sin extends to his entire inner being. It means, in the second place, that his inmost heart is bad. Sin is rooted in the very core of his soul. He is dead in trespasses and in sins. But the sinner as long as he is

upon earth, is not absolutely depraved" ("The Three Points," p. 34).

Now the correlative of the term absolute is the term relative. Hence, the natural man is not absolutely but only relatively dead in sin which can only mean, if it means anything at all, that the natural man is not quite dead. Some life remains, enough at least to enable him to perform good works.

In harmony with his solution, Kuiper maintains that the good works of the depraved sinner *are out of him.* It appears that Kuiper differs radically from Berkhof. We present the following solution. "Our second conclusion is that the sinner is able not only to perform *deeds* which conform to God's law, but that he also has certain *desires* and *impulses* which are good and from which his good deeds spring; such as sympathy, love, respect, sense of justice, etc. Jesus declares in our text that sinners not only do good to their friends, but also that they love them. *The outward good of the unregenerate is also an inward good.* When an unconverted man endangers his own life to rescue his neighbor from his burning house, you would not say that all the motives and impulses behind that deed are sinful" (p. 35). Kuiper can permit the good deeds of the sinner to proceed out of him for he is of the conviction that the tree is good. Man is but relatively depraved, dead in sin.

However, on page 38 one may read this: "It enables us to see that even the superficial good which the sinner does is not the fruit of his own heart." Here the author affirms that the good works of the natural man are not out of himself. Here Kuiper talks as a determinist. The good works are not the fruit of man's heart. According to Kuiper Scripture errs when it asserts that out of the heart are the issues of life, and that man's works are his fruit.

"It," so Kuiper continues, "it (common grace) also tends to the glorification of God. It enables us to see that even the superficial good which the sinner does is not the fruit of his own heart." Conclusion (mine): The spiritually good works of the regenerated child of God do not tend to God's glory. It cannot be that they do for they are fruit of his heart.

Kuiper's final remark reads: "In connection with this it is evident that we cannot fully maintain the doctrine of total depravity unless we acknowledge the fact of common grace." Amazing!

We conclude that the expression "your good works" must be made to apply to the children of God only.

(To be Continued)

G. M. O.

Gods Woord moet beide tegelijk doen: op het hoogste verlichten en eeren, die het gelooven; en op het hoogste verblinden en onteeren, die het niet gelooven.

DE SCHARE, DIE NIEMAND TELLEN KAN (*)

Het is thans juist een jaar geleden, dat we hier in Hudsonville onze eerste samenkomst hielden, eene vergadering samengeroepen onder leiding van de Engelsche mannenvereeniging der Fuller Ave. gemeente, en waar mij het voorrecht gegund was licht te mogen verspreiden over den inhoud der befaamde Drie Punten van 1924. Die vergadering werd gehouden in de schuur van broeder Spoelman. Eerlijk gezegd, het was mij vreemd te moede, toen ik dien avond de schuur binnentrad. Die flauw-verlichte ruimte, die ruwe, haastig geimproviseerde banken en heel de aanblik der dingen deden mij denken aan den tijd der hagepreeken in de eeuw der Reformatie, of ook aan den tijd der Reformatie, die we kennen onder den naam van de Afscheiding, toen Gods volk op gelijke wijze samenkwam, waar het slechts gelegenheid vinden kon, om de waarheid te hooren verkondigen. Was het, zoo ging mij de gedachte een oogenblik door de ziel, dan zoo ver gekomen, dat ook wij niet meer een behoorlijke plaats konden vinden, om samen te komen tot de verkondiging des Woords? Moest het zoo? Wat hadden wij misdaan, dat we door de kerk, waarin we waren geboren en getogen zoo moesten worden behandeld? En voor een oogenblik werd mijn gemoed bitter en kwam er een gevoel van opstand tegen dat alles in het hart. Lang echter duurde dat niet. Spoedig maakte het plaats voor een gevoel van vrede en dankbaarheid. Van vrede, omdat ik overtuigd was, dat ook deze dingen ons werden aangedaan om der waarheid en des rechts wil, en we het ons immers genade en eere mogen rekenen, met Christus en om Zijns naams wil te mogen worden gesmaad. En van dankbaarheid, omdat we daar ook in de schuur immers alles hadden, al was de plaats minder schoon. Dankbaar was ik, dat de Heere het hart van Spoelman had geneigd, zijn schuur althans voor dat doel af te staan. Dankbaar, dat, wat men ons ook ontnomen had, we de waarheid Gods mochten bezitten en verkondigen. Dankbaar ook, dat de Heere de harten van vele broeders en zusters in Hudsonville geneigd had, om te vragen naar de waarheid en naar de richting van de oude paden, om daar weer in te mogen en kunnen wandelen.

Geruimen tijd mochten we daarna in de schuur vergaderen. Immers, schoon de broeders en zusters alhier, die met ons overtuigd waren geworden van het leugenachtige der Drie Punten, eerst zich hadden aangesloten bij de gemeente aan Fuller Ave., lang duurde dit niet. Reeds spoedig kwam de behoefte aan een eigen gemeente op. En de organisatie liet niet lang op zich wachten. En toen werd dezelfde schuur, thans wat opgeknapt en voorzien van platvorm en stoelen en orgel, die geruimen tijd moest dienen, om de gemeente in de gelegenheid te stellen tot den dienst des Woords te vergaderen. Van de schuur ging het naar het huis, dat in de toekomst misschien nog wel als pastorie dienst zal doen. En thans zijn we voor het eerst vergaderd in dit schoone kerkgebouw. Want Hudsonville zat niet stil. De Heere gaf het verlangen naar een eigen en doelmatig kerkgebouw; de Heere

opende de harten, zoodat ook de gaven daartoe konden vloeien. En de Heere deed het werk voorspoedig gaan, zoodat we reeds thans in dankbare stemming samen mogen zijn, om dit gebouw als uit Zijne hand en in Zijne gunst te ontvangen. Dit is dan het zevende gebouw, dat in gebruik genomen wordt, sedert de kerken ons uitwierpen. Eerst was Hull gereed; daarna kwam Kalamazoo; spoedig kocht Doon een eigen kerk; ook liet Byron niet lang op zich wachten; Fuller Ave. mocht in het laatst van het vorige jaar nog eigen kerk betrekken; Sioux Center was haar eigenlijk nog voor met het ingebruik nemen van haar basement; en thans vieren we in dankbaarheid feest met Hudsonville.

Nu was het leege huis beter dan de schuur; en dit gebouw is onnoemelijk veel beter dan het leege huis. Toch hebben ze allen twee dingen gemeen. In de eerste plaats, dat ze alle aardsch en voorbijgaand zijn. Ook dit huis blijft niet, moet vergaan, is niet het eeuwige, hemelsche huis Gods. En in de tweede plaats, dat ze dan eerst hun eigenlijke doel bereiken, als ze dienstbaar mogen zijn, om ons er in voor te bereiden voor den strijd hier beneden, en voor de eeuwige overwinning in den tempel Gods hierboven. Van de schuur naar 't leege huis, van 't huis naar de schoone kerk, maar èn in de schuur èn in het huis èn ook in dit gebouw dient ons verlangen zich toch te strekken naar een beter en eeuwig gebouw, een gebouw niet met handen gemaakt, eeuwig in de hemelen. Ik wilde een oogenblik op die eeuwige overwinning van Gods Sion in dit avonduur u wijzen in aansluiting aan hetgeen we lezen in Openb. 7:9-13, 17, en u daarom toespreken over:

DE SCHARE, DIE NIEMAND TELLEN KAN

I. De Schare als zoodanig.
II. Haar Heerlijke Staat.

I. De Schare als zoodanig.

Om te verstaan, wie deze duizenden bij duizenden zijn, die hier zingend en overwinnend ons worden voorgesteld, moeten we even letten op het geheele hoofdstuk en dat wel in het rechte verband met geheel het boek. Hoofdstuk zeven behoort bij een der tusschenspelen in het boek der Openbaring. Het behoort niet bij de zeven zegelen, het beschrijft ons geen der bazuinen of der violen, die den toorn Gods uitgieten over de aarde. Het is een tusschenspel. Het zesde zegel is reeds verbroken. Het zevende moet nog verbroken worden en zal zich dan openbaren als zeven bazuinen. Die bazuinen zullen veel oordeel, veel verdrukking en lijden brengen over de wereld. Ook het volk des Heeren op aarde zal aan dat lijden niet ontkomen. Ze zullen in den smeltkroes der verdrukking worden geworpen. Dat dit komende is, wordt voorgesteld aan het begin van dit hoofdstuk, waar sprake is van de vier engelen, die op de vier hoeken der aarde staan, de vier winden der aarde houdende. Zij hebben de macht de aarde en de zee te beschadigen, als ze de winden van oordeel en lijden loslaten over de wereld. Eer dit echter geschiedt moet iets anders plaats hebben. Gods volk moet veilig zijn ook temidden der verdrukking en het lijden. Daarom wordt ons verder voorgesteld, dat een andere groote en sterke engel afkomt en den vier engelen toeroept, dat ze de aarde en de zee noch de boomen beschadigen zullen, totdat de dienstknechten Gods zullen zijn verzegeld aan hunne voorhoofden. Deze dienstknechten Gods zijn de 144,000 uit alle geslachten Israels, dat wil zeggen, het volle Israel, zooals dat op aarde is, uit alle geslacht en taal en natie. Israel toch is ook hier beeld van het N. T.-ische Israel, van de kerk op aarde. 144,000 is allereerst 12 maal 12, en doet dus denken aan een vierkant, en het vierkant is beeld van het volkomene in de Schrift; denk slechts aan het heilige der heiligen in den tempel. Voorts zij opgemerkt, dat 12 bestaat uit 3 maal 4, en beeld is van het volk Gods, zooals dat bestaat door den invloed der genade Gods op Zijn volk. Immers 3 is het getal Gods en 4 is het getal der aarde, des schepsels, zoodat 12 het product is van den invloed, van de werking 3 op 4. Ook is 12 het getal van het volk Gods op aarde. Immers er zijn 12 patriarchen in de oude en 12 apostelen in de nieuwe bedeeling. 144 is dus het volle getal van Gods volk zooals dat te eeniger tijd op aarde zich bevindt. Nu is 10 het getal van de volheid van iets overeenkomstig Gods wil, hier overeenkomstig Gods eeuwig welbehagen, terwijl 10 tweemaal met zichzelf vermenigvuldigd dan ziet op een groote volheid. Alles tezamen genomen, zijn deze 144,000 dus het volle aantal uitverkorenen, zooals ze zich op eenig moment der geschiedenis op aarde bevinden. Deze uitverkorenen nu worden verzegeld. Ze worden gemerkt, maar ook beveiligd en beschermd door dit zegel. Het zegel, waardoor de uitverkorenen verzegeld worden op aarde is de Heilige Geest, zooals uit andere plaatsen der Schrift volkomen duidelijk is. En de verzegeling zelf beteekent hier in het verband, dat deze uitverkorenen in den smeltkroes der vervolging en des lijdens kunnen worden geworpen en toch bewaard zullen blijven voor den dag der eeuwige verheerlijking.

Zoo is in het kort het eerste stuk van dit hoofdstuk.

Thans ziet Johannes iets anders; iets nieuws. Hij ziet een andere schare. Een schare groot in aantal, heerlijk en blijde, in witte kleederen, gewasschen in het bloed des Lams. En we vragen met den ouderling uit de vier en twintig: wie zijn deze en vanwaar zijn deze gekomen? En dan treft ons allereerst, dat we hier lezen van een groote schare, die niemand tellen kan. Natuurlijk beteekent dit niet, dat we hier te doen hebben met een schare zonder getal, want dat zou met zichzelf in tegenspraak zijn. Zoo staat het er dan ook niet. Maar het is met deze schare als met de starren. Het is er mede als met het zand, dat aan den oever der zee is. Wie zou ontkennen, dat er een bepaald getal der starren is, en dat de Heere ze allen bij name kent? Wie zou ontkennen, dat ook het getal der zandkorrels aan den zeeoever ten slotte een bepaald getal is, en dat de groote Schepper aller dingen ook die telt? Doch dit neemt niet weg, dat het getal der starren zoo verbazingwekkend groot is, en dat het zand aan den oever zoo groot is in menigte van korrelen, dat het alle menschelijk begrip en alle menschelijk getal te

boven gaat. Zoo is het met deze menigte. Er is een einde aan het menschelijk vermogen om iets in den vorm van een getal uit te drukken. Zoo is het met deze schare. Ze vormen wel een bepaald aantal, doch hun aantal is zoo groot, dat niemand ze tellen kan. De poging om ze te tellen is dwaasheid. Een groote schare is het dus. En we worden hier natuurlijk aanstonds herinnerd aan de belofte eens aan Abraham gegeven, dat zijn zaad zou zijn als de starren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is. Deze belofte is nooit ten volle vervuld op aarde. Ze is niet ten volle in vervulling gegaan onder de oude bedeeling, want schoon Israel uitbrak in menigte, een ontelbare schare werd het nimmer. En ze ging ook niet in vervulling nu de kerk vergaderd wordt uit alle geslachten en natiën en tongen, want hoe groot ook het aantal der geloovigen zijn moge altijd is hun getal op aarde nog wel uit te drukken. Doch in dit gezicht van Johannes zien we voor het eerst de vervulling dier belofte, want de ziener op Patmos aanschouwt hier een schare, die niemand tellen kan.

In de tweede plaats trekt het onze aandacht, dat deze schare bestaat uit alle geslachten der aarde, want zoo zegt het immers de tekst: "uit alle natie en geslachten en volken en talen." De schare is in den meest volstrekten zin universeel. Er ontbreekt geen volk of natie, geen geslacht of tong, die hier niet vertegenwoordigd zou zijn. We mogen dit zeker niet anders dan in den meest letterlijken zin verstaan. Gods verkoren kerk, zooals Hij zich die gedacht heeft van voor de grondlegging der wereld. en zooals die eens in heerlijkheid zal verschijnen in het eeuwige koninkrijk, bestaat metterdaad letterlijk uit alle volken. De geslachten der aarde moeten in dat heerlijk geheel ingaan. Het organisme der geslachten dient ook hier op aarde om het organisme van het lichaam van Christus te volmaken. Niet natuurlijk zoo, dat ieder hoofd voor hoofd uit die geslachten straks zalig zal worden, maar wel zoo, dat uit alle natiën Gods volk vergaderd wordt. En dat wel in dien zin, dat ook straks iedere natie en ieder geslacht kenbaar zal zijn, iets van zijn identiteit zal behouden en indragen in het nieuwe Jeruzalem, ieder volk en tong op eigen plaats zal staan, en op eigen wijze zal bijdragen tot de heerlijkheid van dat nieuwe Jeruzalem. Het is dus een groote schare, een schare, die niemand tellen kan en een schare vergaderd uit alle volken, een algemeene broederschap, die allen hierin overeenkomen, dat ze in en door Christus zijn verheerlijkt en geheiligd.

Want letten we er in de derde plaats op, dat allen in deze schare bekleed zijn met lange witte kleederen, dat ze allen palmtakken dragen en dat ze allen staan voor den troon Gods en des Lams. Hun lange witte kleederen zijn beeld ervan, dat ze volkomen verlost zijn van alle schuld en alle smet der zonde, zoowel als van alle gevolgen der zonde en der duisternis. Dat is zelfs hun groote onderscheiding, zooals we ook lezen in het vervolg van dezen tekst. Immers als een der vier en twintig ouderlingen straks aan Johannes de vraag doet, wie deze wel mogen zijn, en Johannes zijn onkunde bekent, maar tevens een beroep doet op de kennis van den vrager, dan antwoordt hem deze: "Zij hebben hunne lange kleederen gewasschen en hebben hunne lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams." Het treft ons in dit laatste woord, dat het wordt voorgesteld, alsof ze zelf hunne kleederen gewasschen hebben en wit gemaakt. Natuurlijk houdt dit niet in, dat ze door eigen kracht verlost zijn, of naar hunnen vrijen wil zich begeven hebben naar het bloed des kruises om zichzelf daar te reinigen. Neen, dit zou getuigen tegen alles wat de Schrift ons leert. Maar wel is het zoo, dat door het geloof het kind Gods ook zelf zich daadwerkelijk met zijn besmette kleederen wendt naar het kruis van Christus en daar zijn kleederen door het geloof wit maakt in het bloed der verzoening. Zoo heeft deze schare ook gedaan door de genade Gods over hen. En zoo zijn ze dan rein en heilig en hebben de volkomene overwinning en zijn volkomen verlost en reeds binnengegaan in het land der eeuwige ruste. Dit laatste wordt ongetwijfeld te kennen gegeven in de eerste plaats door de palmtakken, die ze in hunne handen dragen. Deze wijzen ons zeker op het feest, dat Israel altijd weer vierde in het land der ruste, wanneer het gedacht, hoe het in de lange en bange reis door de woestijn in loofhutten had getabernakeld. Ze vierden dan feest en gedachten aan de wonderlijke leiding en bescherming huns Gods. Zoo ook deze schare. Ze vieren met hunne palmtakken het eeuwige loofhuttenfeest. Ze zijn in de bange woestijn des levens geweest, ze hebben geworsteld en geleden, doch uit en door die alle heeft God hen gered en zijn ze thans in heerlijkheid. Ze hebben de overwinning in het land der eeuwige ruste. Dit blijkt ook in de tweede plaats uit de plaats waar ze staan, immers, voor den troon Gods en des Lams. Ze zijn daar, waar Gods troon is. Ze zijn waar God zich openbaart in hemelsche heerlijkheid door het Lam, dat staat als geslacht, waar alles volmaaktelijk den Heere looft en prijst. In één woord, ze zijn in de nieuwe hemelen en in de nieuwe aarde, in den staat der volkomene overwinning en heerlijkheid.

Eindelijk moeten we nog letten op hun oorsprong. Vanwaar zijn deze? De ouderling antwoordt op deze vraag, dat ze gekomen zijn uit de groote verdrukking. Om dit te verstaan, moeten we in de eerste plaats voor de aandacht houden, dat geheel de Schrift en ook het boek der Openbaring ons voorspelt, dat er nog in de toekomst een tijdperk van groote verdrukking de kerk des Heeren wacht. Als de maat der ongerechtigheid vol zal geworden zijn; als de Antichrist zich zal openbaren in zijn groote macht en goddeloosheid; dan zal er een bange tijd aanbreken voor het volk, dat den Heere vreest en dat het teeken van het beest niet wil ontvangen. Het zal worden geplaagd en vervolgd, het zal worden gesmaad en gehoond; het zal worden uitgeworpen als het uitvaagsel der maatschappij, zoo zelfs, dat het geen plaats meer zal vinden voor het hol van zijn voet, en niet meer zal kunnen koopen of verkoopen. Het zal ongetwijfeld worden benauwd en vervolgd ook door het stalen zwaard, ten bloede toe en door alle volkeren der wereld gehaat worden om Christus' wil. Zoo bang zal die tijd zijn, dat de Heiland

het ons zelf heeft gezegd, dat geen vleesch zou worden behouden in die dagen en ook zelfs de uitverkorenen verleid zouden worden, tenzij dan dat de dagen verkort wierden. Dat is in den engeren zin de groote verdrukking. In de tweede plaats echter moeten we wel voor de aandacht houden, dat die groote verdrukking, die aan het einde der eeuwen zal komen reeds is voorbereid geworden en dikwijls is afgeschaduwd door allerlei tijdperken waarin de kerk is verdrukt geworden door de goddelooze wereld. Zoo was het met Israel onder de oude bedeeling. Dikwijls was het vrome volk in de groote verdrukking. Dikwijls werden de profeten gedood en de altaren des Heeren omgeworpen en verwoest. Zoo was het vooral onder den druk van dat groote beest in de oude bedeeling, Antiochus Epiphanes, onder wiens woeste tyrannie Israel gestriemd en schier verbrijzeld werd. En zoo was het ook in de nieuwe bedeeling. Van de vroegste eeuwen der kerkgeschiedenis is dat volk vervolgd, door de Joden, die schuimden van woede tegen den vervloekten Nazarener; door de Romeinsche keizers, die eigen macht en godheid zagen bedreigd door die verachte secte; door Rome in den tijd der reformatie, die brandstapels en schavotten oprichtte voor die tegenstanders van de macht der priesters; door Nederland in den tijd der Afscheiding en door de macht van het zwaard in verschillende tijden en landen. Ook deze vóór-weeën van de groote verdrukking, die aan het einde te komen staat, behooren bij haar. En eindelijk moeten we niet vergeten, dat de Schrift de kerk in de wereld voorstelt als altijd lijdend om Christus' wil. De macht van den Antichrist is altijd in de wereld, van Johannes' dagen af. De wereld haat altijd den Christus, haat altijd Zijn getrouwe belijders. Wie straks de lange witte kleederen wil dragen moet hier strijden en lijden totdat zijn kleederen met zijn eigen bloed om Christus' wil bevlekt zijn. Zoo alleen krijgen we een rechte beschouwing. Als we dus lezen, dat deze groote schare uit de groote verdrukking gekomen is, dan ziet dat wel in de eerste plaats op die eindelijke verdrukking, die nog te komen staat en zegt ons dit woord, dat alles reeds is geschied; maar het ziet in de tweede plaats ook op degenen, die uit de verdrukkingen gekomen zijn, die aan die laatste bange worsteling voorafgingen, en eindelijk ook op geheel het tijdperk dezer wereld en op al het lijden, dat over de kerk des Heeren komt van Abel af, die zijn bloed het eerst plengde voor de goede zaak, tot den laatste toe, die het leven niet zal liefhebben om het voor eeuwig te gewinnen. Met andere woorden, de groote verdrukking is het kenmerk van heel het bestaan der strijdende kerk in de wereld. Het is ook om een zeer lichte graad van deze verdrukking, dat we genoodzaakt werden, om thans dit kerkgebouw in gebruik te nemen.

Zoo zijn we dan bereid om een antwoord te geven, op de vraag, wie deze groote schare, die niemand tellen kan, zijn, ook in onderscheiding van de 144,000, die in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk worden genoemd. Het zijn dezelfden, doch uit een ander oogpunt; dezelfden, maar thans aangegroeid tot een geweldige schare; dezelfden, maar thans in een anderen staat. Het is dezelfde schare, maar terwijl de 144,000 nog staan vóór de groote verdrukking, staan deze er achter. Beide stukken van dit hoofdstuk worden ons geopenbaard met hetzelfde doel, namelijk om ons te troosten in verdrukking; doch terwijl het eerste stuk dat doet door ons te wijzen op de verzegeling, waardoor we veilig zijn in het midden van verdrukking en lijden; doet het tweede stuk hetzelfde door ons de heerlijkheid te toonen, die na de verdrukking en het lijden wacht. En als ge dan vraagt: maar vanwaar dan het verschil in aantal tusschen de 144,000 en deze ontelbare schare? Dan herinneren we u er aan, dat de 144,000 degenen waren, die in elke periode der geschiedenis op aarde als het volle getal der uitverkorenen bestonden, terwijl deze schare bestaat uit al de verschillende honderd vier en veertig duizenden, die ooit op aarde geleefd hebben. Er waren, om te spreken in de symbolische taal van ons hoofdstuk 144,000 kinderen Gods op aarde in elk tijdperk van de oude bedeeling; er waren 144,000 op aarde onder Nero en Domitius, onder de pausen en in elk tijdperk van de geschiedenis. En de schare, die we hier voor ons zien, die niemand tellen kan is de optelsom van al die duizenden bij duizenden, die geslacht op geslacht op aarde geleefd hebben en geleden en geworsteld in de groote verdrukking. Er is ten slotte altijd maar een klein stukske van Gods kerk op aarde. Dat kleine stukske is de 144,000 van het eerste gedeelte van ons hoofdstuk. Maar als geslacht op geslacht verdwijnt, wordt de triumfeerende kerk in den hemel steeds grooter, totdat ze is aangezwollen tot die machtige schare, die niemand tellen kan, en die in hunne lange witte kleederen met de palmtakken der overwinning staan voor den troon Gods en het Lam. En als we dan als strijdende kerk den machtigen troost willen gevoelen, die er in ligt, dat we thans reeds eene openbaring voor ons mogen hebben van deze machtige schare in de heerlijkheid, dan dienen we in de tweede plaats ook nog een oogenblik stil te staan bij den heerlijken staat, waarin deze ontelbare menigte zich bevindt.

En dan merken we in de eerste plaats, dat deze schare zich bevindt in den tempel Gods. We lezen immers: "Daarom zijn ze voor den troon van God en dienen Hem nacht en dag in Zijnen tempel; en die op den troon zit zal hen overschaduwen," vs. 15. Dit laatste beteekent eigenlijk, naar het oorspronkelijke: Hij zal hun tot een tent zijn, Hij zal zijn tabernakel over hen uitspreiden. Zoo genomen nu, is het niet moeilijk in te zien, dat we in beide deelen van den tekst hetzelfde hebben uitgedrukt, namelijk, dat de tempel Gods dan voltooid zal zijn, dat de tabernakel Gods dan eeuwiglijk bij Zijn volk zal zijn, dat God dan eeuwiglijk bij Zijn volk wonen zal en zij bij Hem in de volmaakte eeuwige heerlijkheid van Zijn verbond. Zoo toch is de gedachte van den tempel en van den tabernakel Gods. Het is Gods wonen, in volmaakte gemeenschap met Zijn volk. Dat wonen was oorspronkelijk vervuld in het eerste paradijs, waar God met Adam omging en hem zegende als een vriend doet met zijn vriend en Adam Hem diende in die verbondsvriendschap. Doch deze eerste openbaring des verbonds ging te niet

om plaats te maken voor het beter verbond in Christus. Typisch was dit wonen Gods bij Zijn volk vervuld onder de oude bedeeling in tempel en tabernakel, waar de Heere woonde achter het voorhangsel en tusschen de cherubim. Doch dit alles was slechts schaduw en bovendien nog zeer gebrekkig. Centraal wordt dit wonen Gods bij de menschen vervuld in Christus, die God uit God en mensch uit mensch, Imanuel is. Geestelijk gaat deze tabernakel Gods in vervulling in de nieuwe bedeeling, als door Christus God ons Zijn Geest schenkt om bij ons en in ons te wonen en in gemeenschap des verbonds met ons te leven en wij met Hem. Doch de eindelijke vervulling wacht nog. Want alles, alles moet straks tempel Gods worden en moet de heerlijkheid van den tabernakel Gods openbaren. Thans is dat nog niet zoo. De gemeente is nog in het midden der wereld en vergadert nog in een gebouw, dat met handen gemaakt is en dat straks weer vergaat. Straks wordt dat alles anders. Want God schept door Christus nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waarin alles hemelsch zal zijn, en we den Heere overal, in heel de nieuwe schepping in heerlijkheid aan ons geopenbaard zullen zien. De tabernakel Gods zal dan volmaakt zijn over Gods volk en zij zullen eeuwig bij Hem wonen. Maar ook zal alles, letterlijk alles in hemel en op aarde in overeenstemming zijn met de heerlijkheid van dat wonen Gods. Waar we ons ook zullen wenden of keeren in heel de nieuwe schepping overal zal God Zijn tabernakel over ons spreiden, altijd weer zullen we God kennen en met Hem wandelen en in storelooze vrede en zaligheid, Hem dienen nacht en dag! Dat is het centrale van de heerlijkheid, die ons straks wacht, als we de liederen Sions opnieuw zullen aanheffen, maar dan in volmaakte heerlijkheid. Want wien heb ik nevens U in den hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde. Neem God weg en de hemel is weg en de heerlijkheid van het eeuwige koninkrijk is weg. In Zijn licht zullen we dan wandelen, om overal en altijd Hem te kennen en te ontmoeten en te dienen nacht en dag! Daartoe moet ook ons samenkomen in dit gebouw een voorsmaak en tevens eene voorbereiding zijn voor de gemeente Gods.

Ook lezen we iets van de heerlijkheid en de zaligheid, die in dat betere gebouw, dat niet met handen gemaakt is, ons wachten. We kunnen er slechts van stamelen, en van hemelsche dingen spreken in aardsche taal. Trouwens, dat doet ook de tekst. Het Woord zegt ons: "zij zullen niet meer hongeren of dorsten, en de zon zal op hen niet meer vallen noch eenige hitte." Met andere woorden, daar geen lijden en geen gebrek meer tot in der eeuwigheid. Honger en dorst zijn teeken van gebrek. Het is een teeken van gebrek aan de behoeften des levens, wanneer er geen brood is om te eten en geen water om den dorst te lesschen. Zoo was het hier met hen in de groote verdrukking. Zoo zal het daar nimmermeer zijn. Aan het aardsche hadden ze gebrek, thans hebben ze geen aardsche behoeften meer. Maar ook hun hemelsche behoeften, hun hemelsche honger en dorst zullen daar voor eeuwig verzadigd worden. Hier hongeren en dorsten ze naar de gerechtigheid, naar het zien van God, naar Zijne gemeenschap, daar zullen ze eeuwiglijk verzadigd worden met Zijn goddelijk beeld. Hier moesten ze lijden in de hitte der zon en de hitte der vervolging, daar geen lijden meer maar eeuwige vrede bij God. O, wat geweldig contrast tusschen den strijd en de overwinning! Deze zijn het, die komen uit de groote verdrukking. Ze waren de smaad van menschen, het voorwerp van haat; ze werden veroordeeld en veracht; ze woonden in holen en spelonken; hun bloed werd gestort, hun lichaam verbrand; hun goederen werden hun ontnomen en ze schenen de ellendigsten van alle menschen. En thans? In hemelsche heerlijkheid worden ze ons voorgesteld. De lange witte kleederen om de schouderen. Geen smet is er meer aan hen te vinden. Ze zijn voor heel de wereld gerechtvaardigd, ook voor het bewustzijn van hen, die hen vroeger veroordeelden. Ze dragen de palmtakken der overwinning. Ze behoeven niet meer te strijden, niet meer te lijden, de hitte der zon steekt niet meer, de hitte der vervolging woedt niet meer. Ze staan voor den troon Gods en wonen in Zijn tempel tot in eeuwigheid der eeuwigheden. En ze zijn zalig, eeuwig, volkomen zalig in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. Lichaam en ziel zijn hemelsch, de schepping is verlost, en alles is in de meest volkomene harmonie met hun eeuwig zaligen staat.

Want immers het Lam zal hen weiden. Hij zal eeuwiglijk hun Herder zijn. Hij zal hen dan ook leiden tot levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen. Is er iemand onder Gods kinderen, wien dit niet toespreekt? We kunnen er slechts iets van stamelen, om de beteekenis van deze woorden eenigszins toe te lichten. In de eerste plaats hebben we hier bewijs, dat het werk des Heilands ook tot in der eeuwigheid toe niet ophoudt. Hier ontvangen we alles uit en door den Heiland. Hij is onze Profeet, onze Hoogepriester, onze Koning. Zoo zal het ook eeuwiglijk blijven. Hier ontvangen we het leven Gods alleen door Hem; zoo zal het ook straks zijn. Met Hem zullen we vereenigd blijven zooals het lichaam vereenigd is met het hoofd, en door Hem zullen we de eeuwige zaligheid ontvangen en genieten. In de tweede plaats, ook hier weer de centrale gedachte dat onze zaligheid bestaan zal in het genieten van het leven Gods. Dat leven Gods is in Hem, die ons Hoofd is. Uit Hem zal het ons toevloeien zoodat ook wij door Hem in dat volmaakte leven mogen deelen. Hij zal ons leiden tot de fonteinen des levenden waters, tot de wateren des levens. Daarom geen lijden meer, daarom zaligheid, daarom nooit gekende vreugde. En zoo zal door Christus God alle tranen van de oogen afwisschen. Tranen, die hier geschreid zijn, temidden van druk en vervolging en lijden, zullen daar niet alleen niet meer geschreid worden, maar zullen worden vergeten, in den glans der heerlijkheid, die ons wacht. Dubbel, neen, duizendvoudig zal Hij ons vergelden voor al het lijden. Het lijden dezes tegenwoordigen tijds is niet te waardeeren tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

Zoo is dan ook de beteekenis van dit stuk der Schrift duidelijk. Het wil ons aansporen om te strijden en te

lijden, te worstelen tot het einde toe, opdat niemand onze kroon neme. Vreest niet, klein kuddeke. Hier zal de wereld smaden. Ook in dit huis smaadt u de wereld. Ook in dit huis zal de gemeente op den strijd al weer moeten worden voorbereid en tot den strijd altijd weer moetén worden gesterkt. En dat wel door hen, die den Heere Jezus Christus liefhebben altijd weer te wijzen op de eeuwige ontfermingen Gods, op Zijn vast besluit, waardoor ze verkoren zijn ten leven en waardoor ze met den Geest der belofte verzegeld zijn tot den dag der overwinning. En in de tweede plaats door haar te wijzen op de groote heerlijkheid, die aanstaande is. De strijd is spoedig volstreden. Wees dan niet bloode of versaagd. Laat klinken door uw tempelkoren, ook in dit gebouw, en laat het van vreugde er van druischen, trompetten en bazuingeschal, voor den Heer der heeren. De strijd is kort. Het lijden gaat voorbij. De overwinning is zeker, want God is getrouw. Met het oog op de heerlijkheid moedig voorwaarts, geen vijand vreezende, geen lijden achtende, geen smaad ontziende, tot het tijdelijke met het eeuwige verwisseld zal worden, en de Heere ons ook uit dit huis zal aflossen in Zijn eeuwigen tempel!

Ik heb gezegd
H. H.

(*) Rede uitgesproken bij gelegenheid van het in gebruik nemen van het nieuwe kerkgebouw der Prot. Geref. gemeente te Hudsonville, Mich.

JOEL II

In 't laatst der dagen spreekt de Heer,
Zal Ik mijn Geest u zenden,
Met wonderteeknen daalt Hij neer,
En komt Mijn werk volenden.
Ik stort Hem uit op alle vleesch:
Op hen, die leven in Mijn vrees,
Op hen, die Mij niet kenden.

Uw zonen, dochtren zal Zijn kracht
Herscheppen in profeten,
Uw jongelingen zien bij nacht
Gezichten, nooit vergeten.
En drinkende uit des Geestes stroom
Vernemen de ouden in den droom,
Wat grijzen zelfs niet weten.

Hij rust op hen, die arm van geest
In ootmoed willen leeren.
De minste en kleinste wordt het meest
In 't koninkrijk des Heeren.
Den dienstknecht maakt Hij tot gezant,
Der dienstmaagd geeft Hij kloek verstand,
En doet hen profeteeren.

H. P.

HET VERHAAL VAN EEN GEVAARLIJK MENSCH

Toen onze beweging, onze georganiseerde beweging, voor de handhaving der ware Gereformeerde leer op Gods Woord gegrond, tegenover de dwaling der Gemeene Gratie-aanhangers in de Chr. Geref. kerk en elders, een aanvang nam, hebben wij aan de eerste brochures die door de "Vrije Gereformeerde Persvereeniging" werden uitgegeven, de kenschetsende titels gegeven van "Langs Zuivere Banen" en "Voor Recht en Waarheid."

Tot heden is de onzuiverheid en onrechtmatigheid van deze sprekende en voor Gods eere getuigende vlugschriftnamen nog niet gebleken, al hebben de synoden van 1924 en 1926 der Chr. Geref. kerk ook, door de Schrifttaal te verloochenen en door de belijdenisschriften uit te rekken en op z'n Spaansch te verminken, de fondamenteel-zuivere schrijvers dezer echt-klare en puur-Schriftuurlijke werkjes, ook als "afwijkende broeders" veroordeeld; en hebben de Grand Rapids classen daarna deze waardige Evangeliedienaars met hunne kerkeraden wegens ongehoorzaamheid aan kerkelijke dwangbevelen zeer ongereformeerd afgezet en buiten geworpen.

Die titels bovengenoemd bleven schrijver dezes steeds in de gedachte, ook toen de Protesteerende Chr. Geref. gemeenten zich organiseerden, en door middel ook van een maandschrift (later ons halfmaandschrift geworden), den "Standard Bearer," een eigen leven zouden gaan uitbakenen, leiden en richten.

Wij gruwden van de leugen en het onrecht, die voor en tijdens en na het jaar 1924 in de Chr. Geref. kerk openbaar kwamen betrekkelijk dienaren en ambtsdragers die ons lief waren om der waarheid Gods wil, en die het beste van hun krachten voor den waren bloei van kerk en Godsrijk hadden besteed, zonder hun eigen voordeel of hun gemak in aanmerking te nemen; en wij haatten het kwade pad, dat, naar wij meenden, ook menig leider in die kerk mede ten opzichte van hen en van de zaak "in re gemeene gratie" had ingeslagen.

En daarom was het onze bede tot God voor, en onze hoop òp een nederiger, oprechter, geestelijk vruchtbaarder leven als Gereformeerde gemeenten Gods, om te komen tot een waarachtiger verstaan van Gods Woord geprezen en tot een heiliger liefhebben van elkander om des Heeren wil, en voor een recht krachtige ontwikkeling als verbondskinderen Gods, als gereformeerde mannen en vrouwen, in geheel ons leven op aarde, in al zijn veelzijdigheid, naar Schriftuurlijke antithetische grondbeginselen en richtlijnen.

Wat in het eerste nummer van onzen "Standard Bearer" daaromtrent al zoo werd bekend gemaakt, "vertolkte" geheel ons wenschen, ons "calvinistisch" leven en streven, klaarlijk en volhartig.

In betrekking tot dit alles zal het zeker onzen vrienden en vriendinnen, den broeders en zusters in onzen kleinen kring, en ook daarbuiten, allen die de waarheid liefhebben om Gods wil en niet maar meeloopen of als klitten slechts aan de kleeren van sommige voorgangers

vastkleven, en elkander napraten, wel duidelijk zijn, dat schrijver dezer regelen telkens beklemmend werd getroffen als hij, niet zoozeer wat aangaat kleine of groote oneffenheden in het gezelschap der R. F. P. A. bestuurders nu en dan (wáár ter wereld gaat het, ook onder Christenen, die òf elkaar maar weinig zien, òf elkaar geregeld ontmoeten, altijd precies naar de liefdegeboden van Christus, al moest het zóó altijd en overal zijn?), maar later omtrent diepergaande uitwijkingen en geschillen vernam, die in den boezem van onzen zeer kleinen leidersbond en van onze gecombineerde protesteerende gemeenten voorkwamen.

Niet het minst bedroefde hem het "overloopen naar den vijand" van den dusgenaamden candidaat Ralph Danhof, die eerder als volleerd student van het Theologisch seminarie der Chr. Geref. kerk zoo vurig in die kerk op zijn wijze tegen de algemeene genade-drijvers en de gemeene gratie dwaalleer was te velde getrokken, en die later, naar uit verslagen van onzen kerkengroep-vergaderingen en uit brieven door ons ontvangen uit onderscheidene plaatsen van broeders, zich zeer sterk aangetrokken scheen te hebben gevoeld tot de HEL!

En onze lezers zullen ondergeteekende zeker wel willen gelooven als hij zegt, dat het lezen van het schand- en schendstuk door den vroegeren predikant der Protesteerende Chr. Geref. gemeente te Hull, Iowa, toegezonden aan "De Wachter," (welk "uitbraaksel" nog wel "*belijdenis*" door den "boeteling" werd genoemd, en als zoodanig geprezen zelfs in buitenlandsche kerkboden), hem verontwaardigd de krant deed wegwerpen, en dat hij zich toen afvroeg, of er dan nergens onder de menschen, onder de leeraars vooreerst hier, zin voor waarheid en oprechtheid werd gevonden, voor eerlijkheid in handel en wandel, voor nederigheid des gemoeds en adeldom van karakter, voor broederlijke welwillendheid en liefde?

Er gebeurde meer, in den tijd van langer dan een jaar terug nu, in ons proteteerend gecombineerd samenleven als kerken, dat hem zeer tegenstond en in zijn ziel neerdrukte.

Ofschoon hij geen ambtsdrager was in die kerken, en hij ook, om aan het bestuur der R. F. P. A. schriftelijk medegedeelde redenen, zich teruggetrokken had uit de leiding van onze Vrije Geref. Persvereeniging, bleef hij toch eenigszins op de hoogte van toestanden en zaken te Grand Rapids en elders, en van de gemeenten, door de geregelde inlichtingen die hij daaromtrent van Ds. H. Danhof ontving, en van enkele andere steeds "op de hoogte zijnde" broeders; hoewel de "klagende partij" zelden of ooit er op uit ging om van zoodanig nieuws de primeur te hebben of de naast-eerst begunstigde te zijn.

Men duidde zoodanig gebrek aan nieuwsgierigheid wel meermalen aan als een symptoom van weinig medeleven! (Over dat "medeleven" hopen wij later nog wel eens een en ander mede te deelen en te zeggen.) —

Het ging maar niet goed, naar hij telkens van Ds. H. Danhof vernam, met de leiding onzer gezamenlijke gemeenten die om de drie maanden als gecombineerde kerken bijelkaar kwamen, tot tijd en wijle andere maatregelen van kerkverband moesten worden genomen.

Het liep verkeerd met de opleidingsschool voor a.s. dienaren des Woords, en hare studenten.

Er bestond geen eensgezindheid en harmonie tusschen de leiders in "kerk" en school, en te Grand Rapids dreef Ds. H. Hoeksema in alles zijn zin klaarblijkelijk door, naar onzes zegsmans meening.

Ook ten opzichte van Ds. B. J. Danhof en de gemeente te Hull, alsmede jegens candidaat Ralph Danhof, handelde Ds. Hoeksema en de "Eastern Avenue" kerkeraad onwelwillend, willekeurig, en vredeverstorend.

Terwijl bovendien de groote protesteerende gemeente te Grand Rapids, het plan had om haar eigen weg te gaan, van een samengaan met andere protesteerende gemeenten genoeg scheen te hebben, en van een goed Geref. kerkverband voor al die gemeenten saam niet wilde weten.

Voorts ontbrak aan het waardeeren van den broeder en aan het onderling overleg bij de leden der redactie van den "Standard Bearer," eerst idyllisch samenwerkend, ook nog al wat.

Terwijl voor samenspreking en verdere regeling en sturing onzer redactie-werkzaamheden en voor den arbeid op school de collega's te Grand Rapids zelden of nooit te vinden waren of aan te klampen.

En andere dingen meer waren niet goed, deugden niet, en zouden, indien daarin geen verandering kwam, vast uitloopen op scheuring en verwoesting van wat eerst zoo voorspoedig en gezegend was verkregen!

Op deze wijze en omtrent deze zaken werd schrijver dezes door Ds. H. Danhof ingelicht, en deelgenoot gemaakt van de grieven en bezwaren, die zijn mederedacteur Danhof te Kalamazoo, welke tevens zijn herder en leeraar was, tegen zijn andere mederedacteurs en voorgangers in andere Protesteerende Chr. Geref. gemeenten had en koesterde.

Ds. H. Hoeksema dacht theologisch, later kerkrechtelijk, en daarna zielkundig anders (en verkeerd natuurlijk), in ettelijke punten dan hij, Ds. H. Danhof, die wist wat gereformeerd was, gelijk hij wel vertelde, en ook eerlijk was.

En ondergeteekende hoorde alles aan, en meende ten minste aan de medegedeelde "feiten" niet te mogen twijfelen. Hij geloofde zijn dominee toen!

Waarom zou hij dat niet doen? Kon hij, niet beter wetende, anders doen?

Had hij wel ooit eerder echt samengewerkt met zijn leeraar, noch in een ambt noch op andere wijze dat naam had, maar hij had hem reeds vóórdat Ds. Danhof te Kalamazoo leeraar werd, te Grand Rapids meermalen gehoord en had hem toen leeren waardschatten als een waarheid-Gods-rechtsnijdend-prediker, zooals hij die vroeger in Nederland in Ds. H. Hoekstra te Arnhem, in Ds. J. C. Sikkel te Amsterdam, in Dr. B. Wielinga, en in Dr. Sillevis Smith had mogen leeren kennen, om anderen meer niet te noemen nu.

En in Kalamazoo kwam hij menigmaal een Zondag-

avonduur na de preek luisterend doorbrengen te zijnen huize.

Zoo werden wij, Ds. Danhof en ondergeteekende, dan wel vrienden genoemd, naar wij hoorden van anderen, — en als zoodanig beschouwd.

Terwijl natuurlijk de gemeene gratie-strijd de geesten van ons beiden nader tot elkaar bracht allengskens, en ieder op zijne wijze de pen voerde met betrekking tot deze zaak, later ontwikkeld tot een fataal leergeschil, en aangevuurd door kerkelijke drijvers tot een booze scheurzaak.

Toen evenwel de R. F. P. A. tot stand was gekomen, de bekende brochures het licht zagen, en later de "Standard Bearer" zijn optochtsstap vooraan in de rij der activiteiten aanving, kwamen wij nader met elkaar, en op ander terrein, in aanraking.

En waren al onze harten niet in zóó groote liefde vereend als die van David en Jonathan, en al merkten wij wel eens, naar wij dachten, tegenstrijdigheden op in sommige dingen, verre was toch van ons het denkbeeld, dat wij op de woorden van Ds. niet áán konden, en dat wij geen volle waarde zouden kunnen hechten aan zijne mededeelingen.

Al konden wij zoo nu en dan hem niet bijvallen in alles, zoo was er toch o. i. geen reden om aan de waarheid van de "rapporten" te twijfelen, die Ds. Danhof, door ons in goede en kwade dagen steeds gesteund, ons gaf, en ongevraagd veelal toevertrouwde.

Waarom zouden wij kwade trouw moeten gaan veronderstellen bij vrienden, al knarste er somtijds iets tusschen de wielen van den eenheidswagen?

Wij mochten toch maar zóó niet vooropstellen, bij een dienaar des Goddelijken Woords nog wel, dat zijn mededeelingen niet geheel zuiver waren, en zijn acties niet immer trouwelijk?

Zeker, "er klopte wel eens wat niet met de boeken," er "hokte" later wel eens iets; maar wie is er, "onder ons" zelfs, die op kerkelijk gebied de fouten zoo scherp zien bij anderen, zonder vlek of rimpel, en zonder uitglijden op een vaak moeilijk begaanbaren, en nieuw-gebaanden winterschen weg?

En wanneer een en ander minder aangenaams ònzen persoon slechts raakte, dan zwegen wij liever, dan voor ons recht op te komen met te grooten ijver; en bleef onze hoogachting voor den man van het hooge ambt in Gods gemeente, en voor den uitnemenden, leerzamen en studieliefhebbenden Schriftverklaarder onverminderd; al kan niet steeds de liefde van één kant komen onder de menschen die vrienden heeten te zijn en broeders.

Toch was de niet-innige, de steeds minder hartelijke verhouding tusschen den leider te Kalamazoo en dien te Grand Rapids ons meer hinderlijk; en deed ons leed, om hunnentwil en onzer zaak wille, (die wij "des Heeren" noemden), hun elkaar-niet-verstaan.

Want anders konden wij het toen niet noemen; en zóó was het, naar geconcludeerd moest worden door ons.

Hoorden wij eens iets van Ds. H. Hoeksema, door iemand van Grand Rapids, dan werd wel dezelfde klacht vernomen omtrent Ds. H. Danhof, als die Ds. D. hier uitte tegenover ons aangaande zijn medebroeder in de bediening te Grand Rapids. En de ontraadseling in onzen geest van die vreemde, verkeerde, voor God en menschen onbestaande sfinxzaak, de vrijmaking van die voortdurende met tusschenpoozen af- en aangetrokken spanning, (naar ons hier, volgens later bekendgemaakte voorvallen, bleek), hield ons gestadig bezig, nadenkend, en vragend, en biddend.

O, wij hebben meermalen onze verwondering, onze verbazing, onze teleurstelling, en ook onze ergernis wel, uitgesproken voor de ooren en in het aangezicht van Ds. Danhof hier, als hij ons zijn wedervaren mededeelde van school- en kerkezaken, en als wij kennis kregen door hem van de woorden en daden die Ds. Hoeksema gesproken en gedaan zou hebben met betrekking tot het werk op de school en de organisatie der kerken, en de verhouding tot de beide neven van Ds. Danhof.

Konden wij, — die niet veel uitgingen, geen auto tot onze beschikking hadden, en om gezondheidsredenen voor winterreisjes vreesden —, weten, dat de zaken die onze kerken en ons blad raakten NIET waren als Ds. Danhof ze ons voorstelde en verder vertelde?

Er "zat" immers bij ons óók wat tegen Grand Rapids broeders, al had dit niets met de kerkelijke zaken en met Ds. Hoeksema uit te staan!

Had men daar, in het begin van "ons worden als uitgevers en bezitters" van een eigen orgaan, van onzen "Standard Bearer," dat blad niet "diefelijk" ons Kalamazooschen ontstolen? Was er niet telkens eenige wrijving geweest tusschen onze opvattingen van leiding en uitbreiding der R. F. P. A. en van ons orgaan, en de meeningen en doenings van de broeders-bestuurders uit Grand Rapids?

Hadden wij niet eenige moeite gehad omtrent de correctie, de uitgave, de leiding van het blad, en over de richting waarin de zaken van publicatie commissie en algemeen bestuur der vereeniging werden gedreven?

Nog eens, dit alles had wel niet rechtstreeks iets te doen met de kerkelijke zaken, en maakte niet los de vriendschaps- en broederband, die er tusschen ons en Ds. Hoeksema bestond, noch doodde de achting en genegenheid, die wij voor Ds. Hoeksema hadden gevoeld sedert wij hem wat nader mochten leeren kennen; maar het werkte toch niet mede tot versterking van die goede gevoelens, en deed ons wel eens een ondoordacht woord, gelijk wij nu moeten zeggen, ontglippen in het bijzijn van Ds. Danhof, die ons op dien slechten weg leidde.

En onwillekeurig, op dit vuurtje warm gemaakt, dachten wij dan wel eens aan woorden van vijanden van Ds. Hoeksema, die hem minder lief uitteekenden, waar hij b.v. de man was geweest, die hunne hoogmoedige plannen niet had bevorderd vroeger als andere invloed hebbende predikanten wel hadden gedaan.

En dit alles en meer gaf, helaas, toch wel een "effen plooi" in ons gelaat naar Grand Rapids heen gericht, en een den Christen ontsierende deuk in 't front der ziel, die niet naar menschengunst moest vragen maar de broeders

liefhebben, gelijk onze verbondsGod van ons eischt, die in Christus ons het eerst en zoo uitnemend heeft liefgehad.

Wij bekennen hierin niet geheel naar de lessen onzes Heilands te hebben gehandeld, en niet steeds Zijn beeld voor oogen te hebben gehad. En het doet ons zeer leed, dit verzuim der liefde.

Ja, *nu* begrijpen wij wel waarom in November 1925 Ds. Hoeksema ons schreef als redactielid, van zeker wantrouwen dat bij ons in Kalamazoo heerschte jegens de broeders van Grand Rapids en omtrent hem zelf; en verstaan wij wat meer van eigenaardige redenen die in diezelfde maand mede hebben geleid tot reorganisatie van onzen "editorial staff."

Maar toen ten tijde hadden wij alle bestaan van wantrouwen, bij ons persoonlijk ten minste, verontwaardigd ontkend, en wisten wij ook niet beter, of onze medehoofdleider, Ds. H. Danhof, had niets bepaald ernstigs tegen zijn collega, dat reden gaf tot zoo'n beschuldiging.

Het ongeregeld, of ook *niet* houden van redactie commissie vergaderingen; het niet kunnen bespreken ter plaatse waar het behoorde, en vooreerst van redactie zaken en bezwaren omtrent schrijfzaken door ons, en de ons door Ds. H. Danhof medegedeelde "critieke" handelingen in het kerkelijke leven van Ds. H. Hoeksema, ofschoon niet voornamelijk, maar dan toch ten deele wel, leidde er ons toe, naast andere redenen, rakende onzen eigen tijd en toestand, om het schrijven in den "Standard Bearer" tijdelijk te staken.

Wij bleven wachten op de Augustus kerkenvergadering (dusgenaamde classis-bijeenkomst), waarna gewoonlijk ook een redactie commissie vergadering werd gehouden door ons "heeren schrijvers."

Daar hoopten wij dan eindelijk eens zaken te kunnen doen, en verwachtten wij voorts, indien mogelijk, ook te komen tot betere verhoudingen onderling als redacteurs.

Doch Ds. H. Danhof, die voorzitter was van de redactie commissie, ofschoon driemaal gevraagd om een samenkomst in dezen zin te bepalen, gaf schrijver, die secretaris was van de redactie commissie, geen last om de broeders redacteurs even te schrijven, verklarende niet te weten of er kans zou zijn om de broeders hier bedoeld samen te krijgen; en de vrees daarbij uitsprekende, dat wellicht de bom der door hem voorspelde splitsing thans zou kunnen barsten en springen.

Intusschen was de "tuchtzaak" van Ralph Danhof ruchtbaar geworden, en had kwaad bloed gezet bij diens broeder en bij zijn oom, naar ons bleek uit des laatsten uitlatingen.

Maar ons was middelerwijl ook duidelijk geworden, dat de gemeente van Ds. Hoeksema géén anderen naam had aangenomen tegenover onze groep kerken, gelijk Ds. H. Danhof had verwacht; en dat derhalve daar WEL de neiging bestond om in geregeld gereformeerd kerkverband met de andere protesteerende gemeenten te leven en samen te werken, in plaats dat men zich daartegen zou verklaren!

Eerder waren wij door Ds. Danhof ingelicht, dat Ds. Hoeksema en zijn gemeente wars zouden zijn van een recht gereformeerd kerkelijk op elkaar toezien en elkander met raad en daad terzijde staan naar vaste regelen in Schriftuurlijken zin, en zij als een soort "domkerk" heerschen wilden, tegen alle goede orde en liefde in.

Wij hadden in weerslag op die informatie als onze meening te kennen gegeven, dat *dan* onzerzijds alleen te gaan staan als gemeente, die de paden der waarheid, der nederigheid, en van rechten Christenzin wenschte te betreden, plicht was en eisch van ons voorgenomen kerkelijk-zuiver gereformeerd leven, ziende in het gebod en blind voor de toekomst.

Voor welke toekomst, naar uit gesprekken wel viel op te merken, menigeen onder leden en ambtsdragers wel met zorg was vervuld, een gedachte door ons als verkeerd verworpen.

Hoe kwam echter deze zaak geheel anders uit dan ons was gemeld!

Hoe vreemd stonden wij te kijken, toen wij later uit officieele stukken en uit den mond van der zake kundige mannen-broeders, die toch niet zulke "kinderen" waren geweest, als ze ons wel waren uitgeschilderd), kennis kregen van de ware toedracht der in de gecombineerde kerkenvergaderingen en commissie bijeenkomsten gebeurde dingen!

We wisten niet wat te denken en te antwoorden, toen wij enkele dagen na den afloop der gecombineerde kerkenvergadering der protesteerende gemeenten van 3 Augustus 1926 uit den mond van Ds. H. Danhof vernamen, dat hij zijn dienst als docent aan de opleidingsschool onzer kerken had neergelegd, en in de nagehouden vergadering van de redactie van den "Standard Bearer," ook bedankt had als redacteur van dat blad.

Dus was er tòch herrie geweest, hoewel van uit Grand Rapids ons werd gezegd, dat Ds. Danhof meermalen gezed had niets tegen Ds. Hoeksema of de kerken te hebben!

Dus was er tòch vergadering van de redactie commissie gehouden, ofschoon Ds. H. Danhof tegenover schrijver dezes had gezegd, dat hij geen bijeenkomst kon uitschrijven en niets kòn bepalen in dit opzicht, daar hij niet wist de broeders daarvoor te zullen zien.

Neen, zeide Ds. H. Danhof, "er was eigenlijk geen vergadering gehouden, maar men was maar even als redactie bijelkaar geweest, en toen had hij van die gelegenheid gebruik gemaakt om te bedanken."

Evenwel had Ds. eerst gezegd, dat er wèl een samenkomst was gehouden, en bleek ook later, dat dit werkelijk het geval was geweest, tenminste, men was daartoe bijeengekomen, en had zelfs op mij gewacht! Nota Bene!

Maar wat nu te denken van het plotseling zonder opgave van redenen door Ds. H. Danhof neerleggen van zijn dienst als onderwijzer der studenten, van zijn redacteurschap, en later ook van zijn ambt als leeraar van de Protesteerende gemeente te Kalamazoo, waar het met-duidelijke-opgave-van-redenen-omschreven en niet onvoorziens vragen van ontslag als bestuurslid der R. F. P.

A. door ondergeteekende, den laatste kwalijk werd genomen en envel was opgevat.

Zelfs zóó zwaar opgevat door enkele broeders, en dat op preekaanwijzing volgens hen van Ds. H. Danhof, dat dit zijn terugtrekken van het algemeen bestuur niet anders was dan een moedwillig en afkeurenswaardig verlaten van de zaak des Heeren, om louter persoonlijke redenen en uit gekrenkte eerzucht! Men moet maar wat durven zeggen!

Sterkere wederzinnigheden echter kwamen verder nog voor onze aandacht.

Was het ondergeteekende ook al eerder in verband met het niet aan den dag komen van een ingezonden stuk van zijn zwager, Ds. A. M. Diermanse te Ede, Geld., Nederland, voorgekomen, dat Ds. Danhof niet steeds de waarheid sprak, — op een vergadering te Kalamazoo gehouden door het bestuur van de R. F. P. A. met de redacteuren Hoeksema, Ophoff, en ondergeteekende, benevens Ds. H. Danhof, werd tot verbazing en verontwaardiging van schrijver dezes openbaar, dat de redactie commissie van den "Standard Bearer" wèl vergadering had gehouden na de kerkenbijeenkomst te Grand Rapids in het begin van Augustus, gelijk hierboven reeds gemeld, en dat de broeders redactieleden op mededeeling van Ds. H. Danhof, dat ondergeteekende kon verwacht worden op die "editorial staff meeting," enkele uren op hem hadden gewacht, maar hij ten slotte niet was verschenen ondanks Ds. Danhof nog wel verder had verteld daar, dat hij, G. Van Beek, wanneer hij niet kon komen, een telegram zou overzenden.

En nota bene, G. Van Beek wist van die bijeenkomst niets af! En Ds. Danhof had zelfs geweigerd last te geven een redactie vergadering door hem bijeen te laten roepen!

Wij zullen dergelijk vreemd en grof doen maar geen verderen leelijken naam geven; de rechte karakteriseering daarvan aan de lezers overlatend.

Doch insteê, dat Ds. Danhof nu in die bovengemelde bestuurs- en redacteuren bijeenkomst te Kalamazoo zich nader te dezen opzichte verklaarde, of zijn verontschuldiging aanbood, zweeg hij, ouder gewoonte, en heeft hij ook daarna tegenover ondergeteekende geen woord meer over deze zaak gesproken. Zelfs ook niet toen ondergeteekende meermalen aandrong op het bijeenroepen van de leden der R. F. P. A. te Kalamazoo ten einde zoo onze zaken van bedanken en werkstaken bekend te maken aan die leden en den toenmaligen toestand der vereeniging en van het blad, in welke vergadering dan ondergeteekende, zooals hij mede aan eenige broeders had gemeld, alles zou zeggen wat hij op het hart had, ook al zouden *zij* daarbij ook een veer moeten laten. Goed dat die samenkomst *niet* is gehouden, naar wij nu moeten bekennen. Wij wisten toen niet van den waren samenhang der dingen af, en meenden te moeten gruwen van het "knoeien," dat *elders* zou geschieden.

Later nog vernam schrijver geheel andere dingen betrekkelijk de zaak der reorganisatie onzer kerken en de gedragingen der beide neven Danhof, dan Ds. H. Danhof hem had ter kennis gebracht.

En het al meer openbaar worden der eigenlijke feiten en gevallen aan hem, o. a. het door de gezamenlijke kerken aannemen, en door Ds. H. Hoeksema verdedigen later in ons orgaan, juist van den naam die na de synode van 1926 onze kerkengroep zou dragen, den eigensten naam die door Ds. H. Danhof steeds was begeerd eerder, maar die nu, waar de groote meerderheid der kerken en ook Ds. Hoeksema dien goedkeurden, ineens door Ds. H. Danhof werd veracht, en door zijn kerkeraad werd verworpen.

Inmiddels werd de gemeente van Kalamazoo langen tijd onkundig gehouden van veel, dat haar en haar toekomst rechtstreeks betrof.

En ondergeteekende, die meende in de meermalen hierboven gemelde bestuursbijeenkomst niet te moeten mededeelen in de eerste plaats wat hem had bewogen om tijdelijk met medewerking aan de S. B. op te houden, en die toen ook niet voornemens was om Ds. Danhof in het openbaar of onder vier oogen aan te spreken over zijn "uit den duim zuigen" van zijn (G. V. B.) komen ter Augustus redactie vergadering, etc., meende toen om tusschen de oneenige heeren redacteuren (want ook met Ds. Ophoff en Ds. Danhof was het geen dierbaarheid en hartelijkheid) niet langer als stootblok te moeten dienen, en voor zijn redacteurschap te moeten bedanken.

Dat schrijven van bedanken zond hij aan Ds. Hoeksema, geen beter adres voor het oogenblik wetend voor de redactie van den S. B. na het terugtrekken van de predikanten H. en B. J. Danhof uit de redactie, en het bedanken als redacteur van ondergeteekende.

Op dit schrijven werd eerst niets door hem vernomen uit Grand Rapids.

Later echter, toen 'n tweede schrijven zijnerzijds naar de S. B. redactie werd gezonden, waarin nadere inlichtingen werden gevraagd omtrent tot dusver door ondergeteekende namens de redactie gevoerde buitenlandsche correspondentie, en aangaande het archief der redactie, gewerd hem een antwoord, waarin Ds. Hoeksema over den loop der dingen zijn droefheid en verontwaardiging uitsprak.

En een poos daarna ontstond er actie van het bestuur der R. F. P. A. met betrekking tot de opstellers van het orgaan onzer persvereeniging, en ontving ondergeteekende namens het bestuur het bezoek van een deputatie, als gevolg waarvan een betere verhouding werd geboren tusschen hem en de broeders der R. F. P. A. leiders; en korten tijd daarna, dank zij God, de vroegere goede betrekkingen tusschen die "partijen" en de redactieleden van den S. B. weder werden hersteld.

Zijn bedanken als redacteur werd terzijde gezet, en schrijver dezes gelijk voorheen als medewerker weder ten volle aangemerkt; zoodat deze weder met lust kon tijgen aan den arbeid die hem steeds, om de zaak van Gods koninkrijk immers, lief was geweest, en dien hij slechts uit droeve noodzaak, naar hij meende, had moeten staken en later neerleggen.

Reeds was middelerwijl ondergeteekende, wien de stilzwijgende en geheimzinnige houding van Ds. H. Danhof en diens kerkeraad betrekkelijk de nadere organisatie der kerken onverklaarbaar en vreemd had toegeschenen, eenigszins op de hoogte gekomen van de afzijdigheid der Kalamazoosche "gemeente" in deze voor de gemeente zoo gewichtige zaak

Niet, dat hij daaromtrent door Ds. Danhof was ingelicht.

Hij wendde zich reeds langen tijd niet meer om informatie of advies tot zijn leeraar en vroegeren mederedacteur, omdat hem een en andermaal minder goede betrouwbaarheid van diens mededeelingen en berichten was gebleken.

En ook, omdat wij nu niet zoo erg nieuwsgierig uitvallen.

Wij loopen niet zoo terstond, als "er wat te doen is" uit ons werk, en vallen niet gaarne iemand lastig met indringerige vragen.

Men heeft deze "eigenaardigheid" van schrijver dezes hier wel eens "gebrek aan medeleven" genoemd. Zoo doen "broeders" wel eens gemakkelijk.

Doch, gelijk wij boven zeiden, wij waren en zijn nog van meening, dat het bevorderen van het heil van Sion, van het rechte samenleven als gemeente Gods, meer gelegen is in een getrouw vervullen van ons dagelijksch werk in stilheid voor God, dan in luidruchtig heen en weer loopen, drukte maken voor niets, babbelen, napraten en kwaadspreken.

Vandaar bemoeiden we ons ook nimmer met zaken die ons niet rechtstreeks aangingen en hebben wij, naar ons beste weten, steeds onzen tijd afgewacht, wanneer men onze hulp voor iets inriep of wanneer men het noodig achtte ons wat mede te deelen en toe te vertrouwen.

Den laatsten Februari zond ondergeteekende een schrijven aan den kerkeraad van Ds. H. Danhof, om inlichtingen aangaande de vele rondgaande geruchten in de gemeente, dat de Protesteerende Eerste Chr. Geref. gemeente niet meer behoorde tot den kring van kerken, die zich den 6en Maart 1925 hadden vereenigd tot gezamenlijk optreden en handelen.

Dat schrijven was van den volgenden inhoud:

Kalamazoo, Mich., 28 Febr. 1927

Aan den Eerwaarden Kerkeraad van de
Protesteerende Eerste Chr. Geref. Gemeente
te Kalamazoo, Mich.

Eerwaarde Broeders!

Gaarne zou ondergeteekende, G. Van Beek, van u wenschen te vernemen, indien daartoe uwerzijds geen overwegende bezwaren bestaan, of de geruchten die rondgaan in de gemeente, en die volgens het onlangs verschenen "Bulletin" der gemeente ook schijn van waarheid zouden hebben, werkelijkheid zijn, dat onze gemeente nog steeds Protesteerende Eerste Chr. Geref. gemeente heet; niet meer behoort bij de kerken die eerder met haar hebben gebroken met het bestuur der Chr. Geref. kerk; en zich niet aangesloten heeft bij de Protestantsch Gereformeerde kerken, die zich onlangs te Grand Rapids hebben georganiseerd.

Indien zoo, of dan de kerkeraad zoo goed zou willen zijn hem de gronden te willen mededeelen waarop onze gemeente heeft besloten dus afzijdig van de andere zusterkerken te willen blijven staan.

Met toebidding van 's Heeren zegen teekent, hoogachtend

Uw dw. br. in J. C.,
(w. g) G. Van Beek

(Wordt vervolgd)
G. VAN BEEK

EXODUS 13:21, 22

(Voor Pinksteren)

Bij dag Uw wolkkolom, Bij nacht Uw vuur'ge stralen,
Zoo volgen we U alom, Zoo rusten we in vrêe,
Verlicht de duisternis, Laat ons bij dag niet dwalen,
Want waar de Herder Isrels is, Gaan de echte schapen mee.

Hoe wijd is Uw woestijn! Hoe donker zijn de nachten;
Waar kan men veilig zijn, Waar sluimren onbevreesd?
Wie kent zijn eigen weg, Of wat hem daar zal wachten?
Is ook bedachtzaam overleg Niet ijdel vaak geweest?

Het hart wordt opgewekt, Als 's morgens bij 't ontwaken
De wolk naar boven trekt, En Gij Uw teeken geeft;
Om, als zij neerwaarts gaat, De dagreis weer te staken,
Te blijven waar ze in ruste staat En over 't leger zweeft.

Een wolkkolom bij dag, Waarheen op al zijn wegen
Uw volk, o Heere, zag, Die 't nimmermeer verliet;
Een vuurkolom bij nacht: Dien dubblen Pinksterzegen,
Waar heden ook Uw kerk naar smacht, Onthoude Uw Geest haar niet.

H. P.

ATTENTIE!

Inzenders worden herinnerd aan een vroeger door de redactie genomen en bekend gemaakt besluit, dat ongeveer twee paginas van ons blad zullen worden afgestaan voor ingezonden stukken. Vandaar dat sommige stukken soms blijven liggen.

DE REDACTIE

INGEZONDEN

Geachte redactie!

Als er eens ruimte is, zou ik gaarne een paar dingen willen schrijven in ons blad. Bij voorbaat mijn dank.

Met veel genoegen heb ik gelezen, wat Ds. Hoeksema en broeder Van Beek in een vorig nummer schreven tegen de movies en tegen die Luther-show. Ik denk wel eens, als de kerk naar beneden gaat, van Gods Woord af en de wereld in, dan werkt de Satan vooral als een engel des lichts. Vooral in onze dagen, nu zoovelen in Gods kerk vol zitten van geld! geld! Nu is de kerk aan het zakken, gaat ze de wereld in en dat zonder dat ze het zelf verneemt. Om te zien, dat het voorzichtig maar zeker en hard naar beneden gaat, moeten we even naar de laatst gehouden synode terug.

Er was een instructie van Classis Pella en van Classis Wisconsin, die wilde dat de synode hare besliste afkeuring zou uitspreken over de 52 hymns, die achter in den Engelschen Psalter staan, omdat de kerken ze meer en meer beginnen te gebruiken, en omdat ze Arminiaansch zijn. Lees Agendum 31. Het was in bespreking op de synode. Eén leeraar zeide, dat hij er vroeger verbazend op tegen was, maar in dit opzicht geheel van gevoelen veranderd was. Een ander zeide, dat ze die hymns gebruikten op de catechisatie en de zondagschool. De lezer weet wel, dat men in vele Dutch Ref. kerken die hymnboeken achter in de banken heeft. Welnu, in de kerk, waar verleden jaar de synode vergaderde, waren ze ook achter in de banken. Een dominee nam, toen hij het woord had in deze zaak, zulk een boek en zeide: Ik zie wel Ds. Tuuk gebruikt de Westminster hymns in de kerk. Hier werd verder niet over gesproken. Maar wat werd ten slotte besloten? Om de instructie van Pella en Wisconsin te steunen? Om beslist uit te spreken, dat men in den eeredienst geen Arminiaansche hymns zou zingen? Neen, vrienden, dit werd besloten: "Om den boekdrukkers te zeggen, ook een psalter te drukken, waar die hymns niet in staan." Dat is dus elk wat wils.

Aangaande het zangkoor in de kerk is zoo ongeveer op dezelfde wijze besloten. De lezer weet wel, dat er bij de Chr. Geref. kerken zijn, die bij den eeredienst een zangkoor hebben. In 1904 had de synode dat afgekeurd. Omdat er nu toch zulke zangkoren in de kerken waren, kwam de zaak weer op de synode. Doch thans laat de synode het aan de kerken over.

Met moving-pictures komt Satan vooral als een engel des lichts. Niet lang geleden gaf een broeder uit Munster mij een advertentie-blaadje. In het kort stond er het volgende op: "Outdoor America. In Motion-Pictures, shown by the South Holland Chapter of the Isaac Walton League of America, Defender of our Woods, Water and Wild Life. At Village Hall. Opening address by Rev. E. Kooistra, South Holland, Ill.". Ds. Kooistra is leeraar der Engelsche Chr. Geref. gemeente aldaar. Ik liet deze advertentie zien aan een jonge man van de Chicago Christian High school, een flinke Christen jongeling zooals ik meende. Maar toen ik hem dit liet lezen, was het mis tusschen ons. Hij zeide: "That is perfectly all right, you may see a good movie!" Hij had ook de Luther-film gezien, zeide hij, en geraakte heelemaal in 't vuur voor een goede movie. We konden daarin God dienen, etc. Nu moet mij van het hart, wat ik dacht toen ons gesprek over was. Had Satan maar in zijn werkelijke gedaante bij de kerkdeur gestaan en gezegd: "Ik heb hier een ontzettende onzedelijke movie, laat mij er in!" Dan had de kerk geschreeuwd: nooit! Maar nu komt hij als een engel des lichts. A good picture is all right! Dr. Bouma geeft immers den jongelingen advies: any picture that is clean, educational, inspiring is all right! En dat is droevig, want hierin zijn vele goddeloozen het zeker met hem eens. Hoe moeten onze jongelieden zich niet bedroeven en op de graven der ouden staan weenen, omdat ze de dingen uit zulk een bekrompen oogpunt altijd hebben beschouwd! Doch hoe droevig is dit alles! Als daar een schare van jongelieden stond en ik schoot ze met een machinegeweer dood, dat zou ontzettend zijn. Maar dat de jongeren door onze leiders worden bewerkt, om nu als leeuwen voor een goede movie te strijden, dat is nog veel ontzettender.

Hoe gelukkig, dat onze leiders ons gedurig voorlichten in deze dingen! O, getrouwen in den lande! Broeders en zusters, die wel zien, dat het verkeerd gaat met de kerken, roept het maar luide uit, werkt maar nacht en dag om het weer met die kerk, die ge liefhebt in orde te krijgen. Het zal u niet baten. Ze komt nooit weer in zuivere banen terug, maar zal steeds verder afzakken. De leeraars en ambtsdragers, die uitgeworpen zijn, hebben daarvoor ook gestreden. Wat was hun loon van die kerk?

Als ge gaat staan en roept in Gods kracht, dat de wereld door de kerk wordt binnengehaald, dat Gods Woord niet meer zuiver wordt verkondigd, dat men getrouwe leeraars heeft uitgeworpen, dan roept men u toe: "Houd u toch stil, men gaat u verdrukken en vertrappen!" Maar dan baant God u door die woeste baren een pad. Dan laat de Heere u zien, dat de tijd van afscheiding weer aanbrak voor Gods ware volk. Calvijn zeide: Als de kerk afzakt en er geen helpen aan is, moet men afscheiden en de kerk verlaten. Dat is ook volgens Gods Woord. En als we gehoorzamen zorgt de Heere boven alle verwachting. Hij regeert en maakt alles wel.

D. KORT

Oak Lawn, Ill.

PROTESTEEREN

In de moederbelofte kondigt God ons aan,
Dat er voortdurende vijandschap zal bestaan
Tusschen 't zaad der Slang, hetwelk Gods naam onteert,
En 't zaad der vrouw, dat hiertegen protesteert.

Reeds in het zaad van 't eerste menschenpaar
Werd deze waarheid aanstonds openbaar;
Kain's liefde werd in vijandschap verkeerd,
Toen Abel tegen diens zonde had geprotesteerd.

In later dagen was het evenzoo gesteld,
Wie God niet vreesden waren mannen van geweld;
Door hen wordt dan ook den vromen Noach onteerd,
Als hij in Gods naam tegen hen protesteert.

Ook ging het niet beter in de dagen van Lot,
Toen hij opkwam in Sodom voor d' eer van zijn God;
Immers ook toen hebben de vijanden Gods zeer begeerd,
Lot kwaad te doen, wijl hij had geprotesteerd.

Ga voorts de geschiedenis verder maar na;
Was het anders ten tijde van Elia?
Klaagt hij niet: "'k Ben alleen en mijn ziel wordt begeerd?"
't Was omdat hij tegen hun afval had geprotesteerd.

Zie verder op David, de man naar Gods hart,
Hoe de vijand hem vervolgt, hem hoont en tart,
Veel leugen en laster tegen hem stoffeert,
Omdat hij tegen zonde en boosheid protesteert.

En hoe verging het den profeten, als Daniel?
Zij werden ter dood toe vervolgd, bitter en fel;
Omdat ze in Gods naam hadden geprofeteerd,
En tegen afgodendienst hadden geprotesteerd.

Meer dan iemand waarschuwde Christus, de Heer,
Tegen Israels zonde, geveinsdheid, valsche leer,
Waar zij Gods Woord hadden verdraaid en onteerd.
Hoor de "Wee U's" waarmee Hij heeft geprotesteerd.

Hij zag den persoon des menschen niet aan,
Maar ontdekte des Farizeërs ijdelen waan;
Tegen ieder, overste of in de Schrift geleerd,
Heeft Hij in 's Vaders naam getrouw geprotesteerd.

Och, dat ik hierin Hem navolgen mocht,
Die nimmer Zijn eigene eer heeft gezocht,
Doch zoo de naam Zijns Vaders werd onteerd,
Op heil'ge wijze immer heeft geprotesteerd.

Zoo ging het altijd, ook toen Ds. De Kok,
De Afscheidings-man, Neêrland doortrok;
Vijand van 't modernisme, op veel kansels geleerd,
Heeft hij in Gods naam moedig geprotesteerd.

In de dagen van Kuyper, in "Zes en Tachtig,"
Tierde ook 't ongeloof, welig en krachtig;
Van de kansels werd leugen en dwaling geleerd,
Waartegen toen ook hij heeft geprotesteerd.

En hoe ging het, geen halve eeuw later, ook hier?
In den jare negentien honderd en twintig en vier?
Toen de dwaling der algemeene genade werd geleerd
En Ds. Hoeksema daartegen heeft geprotesteerd?

Hij zag in, dat die leer der "Algemeene Genade,"
Was tegen Gods Woord en der kerken tot schade;
Waarom hij tegen haar heeft gewerkt, geageerd,
En door woord en geschrift heeft geprotesteerd.

Dominees Danhof en Ophoff zijn hier niet te vergeten,
Voor hen was deze leer uit de leugenprofeten;
Krachtig hebben beide zich er tegen verweerd,
En op der kerken Classis en Synode geprotesteerd.

En toen de "Drie Punten" kwamen op 't tooneel
Weerlegden onze leiders die dwalingen geheel;
Wat deed toen de kerk, waarin ze trouw hadden verkeerd?
Zij haatte hen, wijl ze tegen haar hadden geprotesteerd.

Wijl ze ijverden voor Gods Woord wierp de Classis hen uit;
De Synode approbeerde 't Classicale besluit.
Wat deerde 't haar ook, dat kerk aan wereld annexeert?
Schoon tegen die vereeniging werd geprotesteerd.

Doch d' uitgeworpnen zeiden: "Al hebt ge ons dit gedaan,
Wij zwijgen nooit; doch in woord en geschrift en vermaan,
Blijft ons getuigenis; en tegen 't geen gij leert,
Zoowel als tegen uw doen wordt door ons geprotesteerd.

Doch al 't protesteeren heeft luttel gebaat,
De kerk en haar Synode gingen door met haar kwaad;
En toen de zaak zoover was geadvanceerd,
Hielden we op te zijn de kerk, die protesteert.

De naam "Protesteerend" werd met eere gedragen,
Al was het ook slechts voor zeer weinige dagen;
Doch toen men ons uitwierp, schoon we hadden geprotesteerd,
Werd door ons een vasten naam voor de kerken begeerd.

Een nieuwe naam werd toen onzen kerken gegeven,
Schoon de oude toch bijna onveranderd is gebleven.
Slechts werd Protestantsch gezet voor Protesteert;
Zoo is dan de naam Protestantsch Gereformeerd.

Gemoedigd gaan we voort, in 't vaste vertrouwen,
Dat onze God ons 't goed zal doen aanschouwen.
Waar 't woord des vijands zelfs ons mede heeft geëerd:
"De Protestantsche Kerk is fundamenteel Gereformeerd!"

Ook zal door den vijand eens worden aanschouwd,
Dat 't kwaad, dat hij ons deed, ons niet heeft gedeerd,
Dat 't kwaad, dat hij ons deed, ons niet heeft gedeed,
Schoon vaak onze ondergang en val werden begeerd.

Gij zorgt voor Uw zaak, o God, die 't al regeert,
Gij zorgt, dat 't voor uw volk zich al ten goede keert,
Zoo hebt Ge 't in Uw Woord ons altoos geleerd,
Wij bouwen op dat fundament; dat is Gereformeerd!

P. KOOISTRA

Grand Rapids, Mich.